

Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta

Veronika Machálková

Restrukturalizace a její dopad na insolvenční řízení

Diplomová práce

Olomouc 2024

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma *Restrukturalizace a její dopad na insolvenční řízení* vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje. Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 119 942 znaků včetně mezer.

V Olomouci dne 20.07.2024

Veronika Machálková

Poděkování

Tímto děkuji doc. JUDr. Bohumilu Havlovi, Ph.D. za odbornou pomoc a dohled při vedení této diplomové práce, jakož také za cenné rady a připomínky, které mi poskytl. Rovněž děkuji mé rodině, přátelům a kolegům, jež mě podporovali během mého studia.

Obsah

Seznam zkratk.....	6
1. Úvod.....	8
2. Teoretické vymezení institutu restrukturalizace.....	10
2.1. Obecně o restrukturalizaci.....	10
2.2. Hlavní předpoklady pro restrukturalizaci.....	12
2.3. Dosavadní úprava restrukturalizace.....	15
2.3.1. Zasazení restrukturalizace do sanačních postupů.....	15
2.3.2. Neformální restrukturalizace.....	17
3. Směrnice o preventivní restrukturalizaci.....	21
3.1. Rámce preventivní restrukturalizace.....	21
3.2. Přerušování vymáhání individuálních nároků.....	23
3.3. Restrukturalizační plán.....	24
3.4. Cross-class Cram-down.....	25
3.5. Ochrana nového financování, prozatimního financování a jiných transakcí.....	26
3.6. Včasné varování.....	26
4. Zákon o preventivní restrukturalizaci.....	28
4.1. Obecně o preventivní restrukturalizaci dle ZPR.....	29
4.2. Včasné varování.....	30
4.3. Zahájení restrukturalizace, sanační projekt.....	30
4.4. Princip neuniverzality účastenství.....	32
4.5. Všeobecné a individuální moratorium.....	33
4.6. Účel restrukturalizačního plánu.....	34
4.7. Přijetí a potvrzení restrukturalizačního plánu.....	35
4.8. Restrukturalizační správce.....	36
4.9. Veřejná restrukturalizace.....	38

5.	Dopad preventivní restrukturalizace na insolvenční řízení	40
5.1.	Souběh řízení dle IZ a ZPR	41
5.2.	Moratorium	42
5.3.	Reorganizace	43
5.4.	Ochrana financování	44
5.5.	Další možné dopady a střety řízení dle ZPR a IZ	45
5.6.	Liberty Ostrava	46
6.	Komparace s německou právní úpravou preventivní restrukturalizace.....	50
6.1.	Včasné varování	50
6.2.	Moratorium	51
6.3.	Restrukturalizační plán	51
6.4.	Restrukturalizační pověřenec	53
7.	Závěr.....	54
8.	Zdroje	56
8.1.	Monografie	56
8.2.	Komentáře	56
8.3.	Odborné články	57
8.4.	Judikatura	58
8.5.	Právní předpisy	59
8.6.	Důvodové zprávy.....	60
8.7.	Ostatní.....	60
	Shrnutí	61
	Abstract.....	61
	Klíčová slova	61
	Key words.....	61

Seznam zkratek

ZPR	Zákon č. 284/2023 Sb., o preventivní restrukturalizaci
IZ	Zákon č. 186/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, ve znění pozdějších předpisů (insolvenční zákon)
ZKV	Zákon č. 328/1991 Sb., o konkurzu a vyrovnání
Směrnice	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1023 ze dne 20.6.2019 o rámcích preventivní restrukturalizace, o oddlužení a zákazech činnosti a opatřeních ke zvýšení účinnosti postupů restrukturalizace, insolvenční a oddlužení a o změně směrnice (EU) 2017/1132 (směrnice o restrukturalizaci a insolvenční)
Ochranná lhůta	Přerušování vymáhání individuálních nároků
M & A	Mergers and acquisitions (fúze a akvizice)
EU	Evropská unie
ČR	Česká republika
DPH	Daň z přidané hodnoty
Členské státy	Členské státy Evropské unie
Čl.	Článek
Ust.	Ustanovení
MS	Městský soud
KS	Krajský soud
Č.j.	Číslo jednací
Sp. zn.	Spisová značka

StaRUG	Gesetz über den Stabilisierungs- und Restrukturierungsrahmen für Unternehmen
AktG	Aktiengesetz
GmbHG	Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung
Zákon č. 284/2023 Sb.	Zákon o preventivní restrukturalizaci

1. Úvod

Diplomová práce se zaměří na institut restrukturalizace, který byl do českého právního řádu implementován zákonem o preventivní restrukturalizaci s jeho účinností ke dni 23.9.2023 a to na základě směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) o restrukturalizaci a insolvenční. Do národní legislativy tak byl včleněn další nástroj pro řešení finančních problémů obchodních společností, vedle již zavedených způsobů insolvenčního práva upravených insolvenčním zákonem. Oproti postupům dle insolvenčního zákona není však preventivní restrukturalizace řešením úpadku ve formě platební neschopnosti, ale řešením preventivním, které má úpadku předejít a odvrátit jej. Důsledkem preventivní restrukturalizace je ozdravení podniku a zachování jeho provozuschopnosti.

Téma práce bylo autorkou zvoleno s ohledem na jeho aktuálnost, která je dána zejména legislativními změnami ve vazbě na nově přijatý zákon o preventivní restrukturalizaci, kdy rovněž proběhl již první pokus o restrukturalizaci podniku dle tohoto nového mechanismu. Aktuálnost je však dána i neustále se zvyšujícím nárůstem podniků ve finančních potížích a tím zvýšenou potřebou na tuto situaci reagovat legislativně. Obecně podnikatelé začínají řešit své peněžní problémy až příliš pozdě, proto jedinou jejich možností je zpravidla zahájení insolvenčního řízení, které většinou končí likvidací podniku. Nový mechanismus by měl motivovat podnikatele ke sledování ekonomického stavu podniku a případné potíže řešit preventivně. Důsledkem by mělo dojít k ozdravení podniku a zachování jeho provozu.

V první kapitole hlavního textu práce bude nejprve teoreticky vymezen institut restrukturalizace a jeho stěžejní předpoklady, budou uvedeny historické souvislosti sanačních metod úpadkového práva, dojde k jejich zasazení do systému úpadkového práva spolu s nastíněním hlavních vzájemných odlišností a budou nastíněny dosavadní možnosti restrukturalizace podniků založené na soukromoprávních dohodách.

Druhá kapitola se bude krátce věnovat směrnici o restrukturalizaci a insolvenční, na základě které byla preventivní restrukturalizace transponována do členských států evropské unie, zejména pak budou konstatovány klíčové nástroje a principy nového institutu, na kterých je vystaveno jeho fungování a které se budou prolínat i dalšími kapitolami tak, aby čtenář pochopil vzájemné ovlivnění jednotlivých prvků.

Dále dojde k analýze nově přijatého zákona o preventivní restrukturalizaci, kdy budou zejména vysvětleny nosné prvky institutu tak, jak je český zákonodárce v souladu s metodou minimální harmonizace implementoval do českého právního řádu. V rámci této kapitoly bude nastíněn také princip veřejné preventivní restrukturalizace, jež je modifikací soukromé

preventivní restrukturalizace, ale nadto je kompatibilní s insolvenčním řízením dle evropského nařízení.

V následující kapitole dojde k zamyšlení se a rozebrání některých možných dopadů nového institutu na dosavadní postupy insolvenčního řízení upravených insolvenčním zákonem.

Nakonec se autorka pokusí o komparaci klíčových principů preventivní restrukturalizace podle německé právní úpravy, neboť tato byla jednou z inspiračních zdrojů českých zákonodárců.

Cílem práce je získání vědomosti o restrukturalizaci včetně historických souvislostí a vývoje, důvodů a podnětů pro přijetí preventivní restrukturalizace do českého právního řádu a základních principech na kterých restrukturalizace stojí. Čtenáři by měla být objasněna hypotéza potřebnosti a využitelnosti preventivní restrukturalizace jako prevence před úpadkem podniku, či v případě jejího neúspěchu snažší přístupnosti k postupům dle insolvenčního zákona.

2. Teoretické vymezení institutu restrukturalizace

2.1. Obecně o restrukturalizaci

V posledních několika desetiletí docházelo k výraznému rozvoji a růstu finanční a zahraniční ekonomiky a s tím také tržního hospodářství. To mělo přirozeně za následek vývoj kooperačních vztahů mezi podnikatelskými subjekty, jež byly stále více spleťtější. S tímto rozvojem souvisí nezbytnost vytvoření vhodného prostředí pro podnikatele nastavením rámců a limitů pro zachování svobodné hospodářské soutěže podnikatelů a pro případ kdy někdo ze soutěžitelů nebude v této hospodářské soutěži úspěšný. Neúspěch podnikatele má negativní vliv nejen na neúspěšného soutěžitele, ale především na jeho věřitele, kterým jde neúspěch podnikatele k jejich tíži, neboť právě věřitelé pocítí finanční ztrátu při platební neschopnosti podnikatele. Z toho důvodu bylo nutné reagovat i v oblasti insolvenčního práva a metodách řešení finančních problémů podniků, neboť je nutné přijmout vhodné nástroje, které dokáží účinně pomoci jednak soutěžitelům zachránit a obnovit jejich podnikání a jednak věřitelům zmírnit jejich finanční ztrátu.¹

V České republice nabyt k 1.1.1991 účinnosti zákon č. 328/1991 Sb., o konkurzu a vyrovnání (dále jen jako „ZKV“), jež navrátit do naší země po čtyřiceti letech úpadkové právo. Mezi mechanismy úpadkového práva, které zákon pro právnické osoby s finančními potížemi nabízel, patřil konkurz a nucené vyrovnání. Institut nuceného vyrovnání byl založen na principu sanačním, kdy v případě, že bylo k tomuto postupu přistoupeno včas a ještě nedošlo ke zpeněžení podstatné části konkursní podstaty úpadce (což by znamenalo zpravidla likvidační následky), a úpadce splnil předem dohodnutou část svých závazků věřitelům, zbývající neuhrazená část závazků mu byla prominuta.² Systém nuceného vyrovnání tedy odpovídal snahám vyspělých států řešit peněžní problémy upadajících právnických osob jinak, než likvidačně, tedy měl snahu právnickou osobu zachránit a zachovat. Bohužel stále se jednalo o řešení přijaté v rámci konkursního řízení, tedy po prohlášení konkursu na majetek úpadce, kdy v této fázi byly finanční potíže úpadce již natolik rozsáhlé než aby byl schopen úhrady větší části pohledávek svých věřitelů. Institut nuceného vyrovnání dle ZKV se proto ukázal spíše jako nefunkční.³ Druhým z institutů upravených ZKV – konkurz, bylo řízením, jehož hlavním cílem bylo zpeněžení konkursní podstaty úpadce a z výtěžku jejího zpeněžení uspokojit

---

¹ SCHÖNFELD, Jaroslav. *Preventivní restrukturalizace: Nová etapa koncepce sanačních procesů a její implementace do českého právního řádu*. Praha: TRITON, 2021, st. 23-28.

² § 34 a násl. ZKV

³ KISLINGEROVÁ, Eva a kol. *Insolvenční praxe v České republice v období 2008-2013*. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 4.

přihlášené věřitele, což pro úpadce znamenalo v konečné fázi vždy likvidační důsledky.⁴ Takový postup s sebou nese obecně negativní dopad jak na míru uspokojení věřitelů, tak na sociální faktory, jako úbytek pracovních míst či stigmatizaci podnikatele, který v důsledku svého neúspěchu ztrácí důvěru v obchodním prostředí a ztrácí motivaci k budoucímu podnikání.

Novou formu sanačního řešení úpadkové situace podnikatelů zavedl insolvenčního zákon⁵, který nahradil dosavadní institut vyrovnání institutem reorganizace. Reorganizace je způsob řešení úpadku dlužníka, jehož cílem je za předem stanovených a insolvenčním soudem schválených podmínek postupné uspokojování pohledávek věřitelů se současným zachováním provozu dlužníkovy podniku.⁶ Cílem reorganizace je na rozdíl od konkurzu vyhnout se likvidačním důsledkům, ke kterým konkurs vede, a přinést vyšší míru uspokojení věřitelů, než je tomu u řešení dlužníkovy úpadku konkursem. Reorganizace zavedená dle insolvenčního zákona je oproti jejímu předchůdci nucenému vyrovnání upraveného ZKV nástojem využívanějším, ale v praxi stále markantně převažují konkursy. Úspěšnost reorganizací v České republice není předmětem zkoumání této práce, ale obecně lze shrnout, že v období 2008 – 2023 bylo ze všech povolených reorganizací celkem 43 % úspěšných reorganizací, tedy u nich došlo ke splnění reorganizačního plánu, 44 % reorganizací bylo přeměněno na konkurs, 12 % jich stále probíhalo (ke konci r. 2023) a 1 % reorganizací bylo zrušeno, jak vyplývá z dat a analýzy společnosti InsolCentrum s.r.o.⁷ K ukončení reorganizace tedy nejčastěji dochází její přeměnou v konkurs nebo splněním reorganizačního plánu. Obecně však dlužníci vstupují do reorganizace v době, kdy jsou jejich finanční problémy již příliš rozsáhlé na to je sanovat. Poměr úspěšných reorganizací k celkovému počtu zahájených insolvenčních řízení je proto malý, přičemž klesá i celkový počet povolených reorganizací.⁸

I přes snahy zavést do našeho právního řádu způsoby sanace podniků, tedy postupy kterými zákonodárce dává podnikatelům možnost jak se vymanit z finančních potíží a předejít svému zániku, stále se jedná o řešení nastalého úpadku či hrozícího úpadku dlužníka, kdy podnik již nemá dostatek aktiv a není schopen hradit své závazky⁹.

Napříč vyspělými státy proto vyvstala nutná potřeba najít způsob, jakým by bylo možné vůbec úpadku podniku a jeho následné likvidaci předejít a přijmout taková opatření, které by

---

⁴ § 4 a násl. ZKV

⁵ Zákon č. 186/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, ve znění pozdějších předpisů (dále pouze „insolvenční zákon“ nebo „IZ“)

⁶ § 317 IZ

⁷ InsolCentrum s.r.o. *PRŮVODCE SVĚTEM reorganizací* [online]. [cit. 2024-06-03]. Dostupné z: <https://www.insolcentrum.cz/reorganizace/>

⁸ Reporty napříč roky společností Insolcentrum s.r.o. a Surveilligence, s.r.o. [online]. [cit. 2024-06-30].

⁹ Srov. § 3 odst. 1 a 2 IZ.

dovolily na jedné straně podnik se špatnou finanční situací podpořit, umožnit mu pokračovat v podnikání se současným postupným ozdravováním a vyřešením finančních potíží, a na straně druhé nabídnout věřitelům postup, který by jim zajistil splnění jejich pohledávek v daleko větší míře, než tomu bývá v případě insolvenčního řízení a zejména konkurzů. Na takovém principu stojí institut restrukturalizace podniku, jež ukládá zavést do právních řádů států Evropské Unie směrnice o restrukturalizaci a insolvenční¹⁰, a jež má být prvním ryze předúpadkovým ozdravným instrumentem podpořeným zákonou úpravou. Díky směrnici tak dochází k vyplnění mezery v našem právním řádu a poskytuje právní oporu podnikatelům, kteří nepřehlídí platební problém svého podniku, ale rozhodnou se jej preventivně a aktivně řešit se všemi klíčovými osobami.¹¹

Restrukturalizace patří mezi sanační, neboli ozdravné, způsoby řešení finančních potíží dlužníků - podnikatelů¹², zejména pak cílí na malé a střední podniky. Jak uvádí ve svých úvodních důvodech směrnice o restrukturalizaci a insolvenční: „*Restrukturalizace by měla dlužníkům ve finančních obtížích umožnit i nadále zcela nebo částečně pokračovat v podnikání, a to změnou složení, podmínek nebo struktury jejich majetku a závazků nebo jakékoliv části jejich kapitálové struktury, včetně prodeje majetku nebo části podniku, nebo stanoví-li tak vnitrostátní právo, fungujícího podniku jako takového, jakož i provedením provozních změn. (...) Rámce preventivní restrukturalizace by měly dlužníkům především umožnit, aby se včas a účinně restrukturalizovali a vyhnuli se tak úpadku, a tím se omezila zbytečná likvidace životaschopných podniků. Tyto rámce by měly napomoci předcházení ztrát pracovních míst a znalostí a dovedností a měly by maximalizovat celkovou hodnotu pro věřitele ve srovnání s tím, co by obdrželi v případě zpeněžení majetku podniku nebo v případě druhého nejlepšího alternativního scénáře, kdyby plán neexistoval, a pro vlastníky a ekonomiku jako celek.*“¹³

2.2. Hlavní předpoklady pro restrukturalizaci

Jak vyplývá z výše uvedeného, jedním ze základních obecných předpokladů přípustnosti preventivní restrukturalizace je časové hledisko. Aby mohla být restrukturalizace účinná a

---

¹⁰ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1023 ze dne 20.6.2019 o rámcích preventivní restrukturalizace, o oddlužení a zákazech činnosti a opatřeních ke zvýšení účinnosti postupů restrukturalizace, insolvenční a oddlužení a o změně směrnice (EU) 2017/1132 (směrnice o restrukturalizaci a insolvenční). Dále pouze „směrnice“ nebo „směrnice o restrukturalizaci a insolvenční“.

¹¹ SCHÖNFELD, Jaroslav. In: SCHÖNFELD, Jaroslav a kol. *Preventivní restrukturalizace: revoluce v oblasti sanací podnikatelských subjektů.* V Praze: C.H. Beck, 2021, s. 1-2.

¹² Preventivní restrukturalizace cílí zejména na právnické osoby, a proto, pokud bude v práci užít pojem dlužník či podnikatel v souvislosti s restrukturalizací, myslí se tím osoba právnická. Směrnice však dává státům prostor pro omezení restrukturalizace pouze na právnické osoby, tedy jazykovým výkladem směrnice je v zásadě možné vztáhnout restrukturalizace i na fyzické osoby podnikající. Srov. IZ myslí podnikatelem PO i FO podnikající.

¹³ Preambule, bod 2 směrnice.

úspěšná, musí přijít dostatečně včas. To znamená, že podnikatelé by při své podnikatelské činnosti měli být ohledně stavu svého podniku dostatečně ostražití a průběžně vyhodnocovat finanční situaci podniku, a tyto fáze nepodceňovat. V případě, že podnikatel detekuje, sice přerušovanou, ale opakující se neschopnost dostat včas svým závazkům vůči svým věřitelům a není schopen tomuto předejít, měl by přistoupit k aktivnímu řešení a zamezit prohlubování těchto potíží, které mohou dospět až do fáze ztráty kontroly nad podnikem a následného úpadku. Obecně totiž platí, že čím později finanční obtíže podniku začne podnikatel řešit, tím více se budou prohlubovat a bude docházet k markantnímu snížení šance vzájemného konsenzu a kooperace mezi dlužníkem a věřiteli, až nakonec stěžejní věřitelé ztratí vůli a ochotu s dlužníkem jakkoliv vyjednávat a v podstatě nad dlužníkem rezignují. Šance na preventivní restrukturalizaci se začne snižovat a naopak se zvyšovat nezbytnost insolvenčního řízení, které s sebou nese řadu negativních důsledků, počínaje publicitou a s tím spojenou stigmatizací podnikatele, přetržením odběratelsko-dodavatelských vztahů s ostatními podnikateli, ztrátou pracovních míst, až po omezení či ztrátu dispozičního oprávnění s nakládáním se svým podnikem, nízkou mírou uspokojení pohledávek věřitelů a v konečné fázi likvidaci podniku. Budou to právě samotní věřitelé, kterým bude náležet právo posoudit časové hledisko, tedy v jaké fázi finančních obtíží dlužníka budou ještě ochotni do vyjednávání o restrukturalizaci vstoupit a kdy již nikoliv, což se promítne v následném hlasování o restrukturalizačním plánu a jeho přijetí.¹⁴

Dalším předpokladem preventivní restrukturalizace je možnost a schopnost vzájemné dohody mezi dotčenými subjekty, zejména mezi podnikatelem a věřiteli, ale i dalšími zúčastněnými osobami jako vlastníky podniku, managementem podniku nebo poskytovateli financování. Restrukturalizace je totiž procesem zjevně konsenzuálním, na rozdíl od insolvenčního řízení, které je spíše procesem konfliktním. To znamená, že podnikatel musí být po detekování platebních potíží podniku proaktivní, musí zavčas oslovit stěžejní - dotčené věřitele, informovat je o dosavadním stavu a výsledcích podniku, o příčinách finančních potíží, a spolu s tím jim předložit vhodný návrh řešení, kterými by bylo možné podnik sanovat, odvrátit úpadek a zachovat provozuschopnost podniku. Kdo bude osloveným vybraným věřitelem je na úvaze dlužníka, nemusí to být všichni věřitelé, zpravidla ale půjde o klíčové věřitele, tedy takové, *„jejichž pohledávky či jiná práva podnikatel potřebuje restrukturalizovat za účelem vyřešení své hospodářské nedostatečnosti či odvrácení hrozícího úpadku“*.¹⁵ Jinak řečeno, bude se jednat o věřitele, kteří velikostí či významností svých pohledávek mají podstatný vliv na

---

¹⁴ Důvodová zpráva k zákonu č. 284/2023 Sb., obecná část, s. 48-54.

¹⁵ Tamtéž.

zachování provozu podnikatele a zároveň, kteří budou ochotni s dlužníkem vyjednávat a také mu pomáhat a podporovat jej – ať už ve formě různých úlev, či finanční podpory. Zejména budou dotčenými věřiteli věřitelé s největšími pohledávkami za podnikatelem. Po oslovení dotčených věřitelů a předložení navrhovaného řešení nastává vyjednávání dlužníka s těmito věřiteli a společné hledání co nejširší shody ohledně restrukturalizačních opatření k obnově podniku, jež by mohly být ideálně všemi zúčastněnými přijaty a jež tvoří základ celé restrukturalizace. Pokud totiž nebude shoda nalezena, je vysoce pravděpodobné, že se dlužníkovy platební situace zhorší natolik, že skončí v úpadku ve formě platební neschopnosti a jedinou možností bude řešení dle IZ. S požadavkem nalézání shody podnikatele napříč věřiteli, souvisí i požadavek ohledně subjektů, které do procesu restrukturalizace a vyjednávání nebudou vůbec zapojeny. Těmto subjektům podnikatel zajišťuje, že jejich práva nebudou sanančním procesem vůbec dotčena a že se jejich pozice nezhorší – tzv. nedotčené strany. Závazky nedotčených stran budou plněny za původně ujednaných podmínek.¹⁶

U stanovení třetího předpokladu úspěšné restrukturalizace se dostáváme zpátky do fáze vypracování sanančního projektu, tedy oslovení dotčených věřitelů, objasnění dosavadního stavu a výsledků podniku včetně příčin nastalé finanční situace a předložení návrhu řešení této situace. Obligatorní součástí navrhovaného řešení – sanačního projektu je nutné prokázání splnění ekonomických předpokladů restrukturalizace, neboli životaschopnost podnikatele. Životaschopnost podniku podnikatel prokáže tím, že dotčeným stranám v restrukturalizačním (sanačním) projektu „alespoň v hrubých rysech nastíní další fungování a financování provozu svého závodu, obchodní plán, úsporná opatření a návrh řešení vztahů s dotčenými stranami“.¹⁷ Perspektivu životaschopnosti podniku zhodnocují dotčené strany, kterým je sanační projekt předkládán, tedy zejména věřitelé či financující osoby. Právě tyto jsou podnikatelem žádáni o pomoc, tak by také obecně na nich měla ležet výsada posouzení efektivity navrhované budoucí činnosti podnikatele a rozhodnutí, zda takový postup podstoupit. Těžko si lze představit souhlas věřitelů s restrukturalizací, pokud jsou přesvědčeni, že výhledově podnik skončí v úpadku.¹⁸

Lze tedy říci, a směrnice s tím také počítá, že pokud se dotčené strany s dlužníkem na sanaci formou restrukturalizace dohodnou, pak lze předpokládat splnění testu životaschopnosti podniku, neboť jinak by k dohodě vůbec nedošlo. Naproti tomu stojí riziko, aby tyto dotčené osoby posuzovali sanační plán objektivně, s přihlédnutím ke všem okolnostem a podle nejlepšího vědomí a svědomí, a ne s cílem uškodit dlužníku, jak by mohlo nastat v případě

---

¹⁶ Ibid., s. 55-56.

¹⁷ Ibid., s. 52-54.

¹⁸ HAVEL, Bohumil, BÍLÝ, Václav. *Konsensuální (neformální) restrukturalizace*. Praha. Bulletin advokacie, 2020. č. 10.

odkoupení a postoupení pohledávek z původního věřitele na věřitele nového, jež k podnikateli nemá žádné vazby. Významným faktorem v rozhodování věřitelů bude ekonomická logika restrukturalizace podniku, neboť v případě, kdy by se podnik dostal do úpadku ve formě platební neschopnosti a navazujícího insolvenčního řízení, pak se markantně snižuje šance na plné uspokojení pohledávek věřitelů, než v případě zachování provozu, a naopak se zvyšují náklady s insolvenčním řízením související.

Pro úplnost a představu čtenáře, na základě dlouhodobých statistik insolvenčních řízení, při prohlášení konkursu na majetek dlužníka činilo k roku 2019 uspokojení věřitele z konkursu fyzických osob podnikajících v průměru 16 % z jeho přihlášené a zjištěné pohledávky, z konkursu právnických osob pak v průměru 7 % z přihlášené a zjištěné pohledávky věřitele.¹⁹

2.3. Dosavadní úprava restrukturalizace

2.3.1. Zasazení restrukturalizace do sanačních postupů

Do okamžiku přijetí zákona o preventivní restrukturalizaci měli podnikatelé v zásadě dva směry, kterými se mohli vydat při řešení jejich finančních potíží s cílem podnik sanovat, a to buďto neformálně na základě soukromoprávních dohod nebo formálně dle insolvenčního zákona.

Pokud jde o formální sanační způsoby záchrany podniku, které mají oporu v zákoně, jsou jimi dle insolvenčního zákona moratorium a reorganizace. Tyto instituty jsou ze všech možných sanačních institutů nejvíce formalizované a probíhají za současné ingerence soudu. Reorganizace, jak již bylo zmíněno, je způsob řešení dlužníkovy zjištěného úpadku, kdy pomocí předem schválených opatření, upravených reorganizačním plánem, kterými mohou být zejména odklad splatností pohledávek, prominutí části dluhu, úroků či smluvních pokut, prodej zbytných částí majetkové podstaty podnikatele nebo zajištění nového financování, dochází k postupnému ozdravení provozu dlužníkovy podniku a uspořádání vzájemných vztahů mezi dlužníkem a jeho věřiteli.²⁰ Provoz dlužníkovy podniku je přitom zachován, a za průběžné kontroly ze strany insolvenčního správce, soudu a věřitelů dochází k postupnému uspokojování pohledávek věřitelů. Dispoziční oprávnění k nakládání s majetkovou podstatou podnikatele – dlužníka, tedy oprávnění disponovat s majetkem ve vlastnictví podnikatele, přitom zůstává při povolení reorganizace obecně v rukou podnikatele, a to na rozdíl od likvidačních způsobů řešení dlužníkovy úpadku, kdy dispoziční oprávnění přechází vždy na insolvenčního správce. Právě

---

¹⁹ InsolCentrum s.r.o. *PROFIL TYPICKÉ firmy v konkursu*. Insolcentrum.cz [online]. [cit. 2024-06-03]. Dostupné z: <https://www.insolcentrum.cz/profil-typicke-firmy-v-konkursu-2019/>

²⁰ § 338 odst. 1 IZ.

oprávnění disponovat s majetkem umožňuje podnikateli zachovat plynulý provoz svého podniku bez významného dopadu na odběratelsko-dodavatelské vztahy.

Druhým zákonem upraveným sanačním institutem insolvenčního práva je moratorium, tedy krátkodobé stabilizační řešení, kdy po dobu schválení moratoria dochází k odkladu splatností pohledávek, nemožnosti prohlásit úpadek dlužníka a dalším podpůrným opatřením, jež mají za cíl poskytnout dlužníku více času na vyřešení dočasné finanční krize. Moratorium trvá obecně nejdéle tři měsíce, což je velmi krátká doba s přihlédnutím, že v této fázi jsou dlužníkovy hospodářské problémy již příliš rozsáhlé. Naplnění účelu moratoria si lze představit typicky v situaci, kdy podnikatel očekává zásadní přísun cash-flow, například vymožením klíčové pohledávky za svým dlužníkem nebo získáním nového financování, přičemž toto očekávání se nachází ve fázi téměř jistoty.²¹

Pokud do skončení moratoria nedojde k vyřešení situace dlužníka je pokračováno v rozhodování o insolvenčním návrhu v souladu s ust. § 128 a násl. IZ, přičemž i v této fázi může být podán návrh na povolení reorganizace a stále se tak pokusit o sanaci podniku. V případě neúspěchu reorganizace podnikatele dochází v souladu s ust. § 363 IZ k přeměně reorganizace v konkurs, tedy likvidačnímu postupu řešení úpadku, jehož podstatou je zpeněžení majetkové podstaty dlužníka a z výtěžku zpeněžení majetkové podstaty k poměrnému uspokojení přihlášených a zjištěných pohledávek věřitelů.²²

Analýza a hodnocení úspěšnosti institutů reorganizace a moratoria není předmětem většího zkoumání této práce, avšak stále se jedná o úpadkovou fázi podniku, kdy je obecně na masivní zlepšení dlužníkovy situace příliš pozdě.²³

Jinými způsoby restrukturalizace podniku mohou být také M&A transakce neboli fúze a akvizice, při nichž dochází ke spojení více podniků nebo převzetí podniku a tím k přílivu nových aktiv do upadajícího podniku. Tyto postupy jsou již více formalizované, neboť samotné přeměny či spojování podniků mají svůj právní rámec zejména v zákoně č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, a probíhají tedy za zákonem stanovených podmínek.²⁴ Taková forma restrukturalizace podniku je však velkým zásahem do řízení podnikatele, kdy nemusí být využitelná všemi podniky globálně.

Pokud však podnikatel nedosahuje takových finančních potíží, že by se nacházel v úpadku, svoji situaci má zájem preventivně řešit a chce se vyhnout insolvenčním postupům,

---

²¹ KALIŠ, Petr. *Moratorium v právní praxi*. Praha. Bulletin advokacie, 2017.

²² § 244 IZ.

²³ ŽIŽLAVSKÝ, Michal. *Reorganizace je výhodnější pro všechny, ale v praxi převažují konkurzy*. [online]. 2021 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://www.zizlavsky.cz/reorganizace-je-vyhodnejsi-pro-vsechny-ale-v-praxi-prevazuji-konkurzy/>

²⁴ SCHÖNFELD, Jaroslav a kol. *Transformace a restrukturalizace podniku*. V Praze: C.H. Beck, 2018., s. 181.

nabízela se mu před účinností ZPR pouze možnost neformálních restrukturalizací. Jedná se o soukromoprávní dohody, a především o smlouvy inominátní, postavené zásadně na autonomii vůle smluvních stran bez jakékoliv ingerence soudu.

2.3.2. Neformální restrukturalizace

Neformální restrukturalizace stojí na předpokladech, kterými se autorka zabývala v práci výše, tedy na včasnosti přijetí opatření, vysoké vůli stran se dohodnout a zejména provozuschopnosti podniku. Dlužník musí včas rozpoznat hospodářské potíže podniku, situaci rychle vyhodnotit a začít jednat s klíčovými věřiteli. Těmto předložit funkční a realistický projekt na zachování provozuschopnosti a rentability podniku a najít společnou shodu na takovém postupu. Pokud je mezi stranami shoda nalezena, dochází k uzavření soukromoprávní smlouvy.

Obsahem uzavíraných soukromoprávních dohod tzv. dohod o spolupráci typicky bývá určitá vzájemná omezení práv stran smlouvy a zavedení jejich povinností. Na straně věřitelů to může být závazání se k odložení splatnosti jistin, k poskytnutí financování provozu dlužníka, nepodání insolvenčního návrhu na společnost, stanovení maximální možné výše úroků, zastavení účtování úroků z prodlení nebo odpuštění části jistiny či úroků. Na straně dlužníka a jeho společníků se může jednat o závazek prodeje zbytného majetku dlužníka, snížení nákladů provozu, získání investora nebo obecně nového financování provozu podniku, pozastavení či omezení vyplácení dividend či jiných plnění, zákaz měnit vlastnickou strukturu či její kvalitu, dokončit projekty s perspektivou zisku a především informovat věřitele o všech podstatných změnách v provozu a managementu podniku, ale i mnoho dalších závazků.²⁵ Práva a povinnosti mohou vyplývat i dalším osobám, které budou stranou předmětné dohody jako třeba poskytovatelům financování. Uzavřením dohody o spolupráci dojde k výraznému omezení práv společníků i věřitelů, k nastavení kontrolních mechanismů ze strany věřitelů a zajištění přírůstku aktiv.

I přes ujednaná omezení však dispoziční oprávnění zůstává v rukou dlužníka, což znamená, že rozhodující vliv na nakládání s majetkem a každodenní provoz podniku na nikoho nepřechází, jak je tomu například v případě insolvenčního řízení²⁶, ale vliv je zachován v rukou dlužníka. Podnikatel tak rozhoduje i o způsobu hrazení závazků dlužníka – v jakém pořadí a výši budou spláceny. Pokud klíčový věřitelé odloží splatnost svých pohledávek, má podnikatel prostor k úhradě běžných obchodních závazků nezbytných k udržení chodu podniku. Na

---

²⁵ HAVEL, Bohumil, BÍLÝ, Václav. *Konsensuální (neformální) restrukturalizace*. Praha. Bulletin advokacie, 2020. č. 10.

²⁶ Srov. § 229 IZ.

druhou stranu se tímto podnikatel vystavuje riziku, že dojde k zvýhodnění nebo poškození některého z věřitelů. Dispoziční práva proto podnikatel musí vykonávat ostražitě, v souladu s ujednáními obsaženými v uzavřené dohodě o spolupráci, a podle nejlepšího svědomí a vědomí, aby nedošlo k poškození nebo zvýhodnění jakéhokoliv věřitele.

Mezi soukromé dohody v kontextu výše uvedeného patří zejména standstill agreement, dohody založené na principu pre-packed approach nebo corporate rescue.²⁷ Možné jsou také dohody uzavírané uvnitř společnosti, tedy mezi společníky a akcionáři, konkrétně typicky lock-up agreement či jiné tzv. shareholders agreements, jež upravují otázky fungování a vztahů společnosti.²⁸

Standstill agreement neboli stabilizační dohoda či dohoda o dočasném odložení vybraných věřitelských práv, která je uzavíraná mezi podnikatelem a jejím vybraným věřitelem či věřiteli, většinou s věřiteli jejichž pohledávky jsou nejvyšší, což jsou často bankovní instituce. V této dohodě se tito vybraní věřitelé zaváží, že po určitou dobu nebudou po podnikateli vymáhat svá oprávněná práva vůči podnikateli. Typické ústupky věřitelů v rámci stabilizačních dohod tak mohou spočívat v odkladu splatnosti jistiny jejich pohledávek, vzdání se nebo snížení sazeb úroků, vzdání se smluvních pokut, zavázání se k nepodání věřitelského insolvenčního návrhu, neuplatnění zajištění apod.²⁹ Restrukturalizace na bázi standstill agreement jsou u nás již běžnou praxí.

Naproti tomu lock-up agreement je soukromoprávní dohodou uzavřenou na poli mezi společníky a akcionáři, která zjednodušeně spočívá v zákazu společníka či akcionáře po určitou dobu prodat svůj podíl nebo akcie ve společnosti ve spojení s vyslovením jejich souhlasu s navrženým plánem restrukturalizace podniku.

V neposlední řadě jsou možné dohody fungující na principu pre-pack approach, kdy v tomto případě disponujeme i zákonnou úpravou. Jedná se o tzv. předbalenou reorganizaci, kterou upravuje insolvenční zákon. Řešení dlužníkovu úpadku povolením předbalené reorganizace může dlužník navrhnout buďto při svém návrhu na zahájení insolvenčního řízení nebo při návrhu na přistoupení k již podanému insolvenčnímu návrhu jinou osobou a to nejpozději do rozhodnutí o dlužníkovu úpadku tak, že k návrhu vždy rovnou připojí reorganizační plán, který byl přijat většinou věřitelů dle výše jejich pohledávek. Předbalená reorganizace je z důvodu vysoké shody s věřiteli na postupu možná i u podnikatelů, kteří

---

²⁷ HAVEL, Bohumil. In: HAVEL, Bohumil, ŽITŇANSKÁ, Lucie eds. *Fiduciární povinnosti orgánů společnosti na pomezí korporálního, insolvenčního a trestního práva*. Praha: Wolters Kluwer, 2020, s. 156.

²⁸ SCHNEIDEROVÁ, Kristýna, KONÍČKOVÁ, Kateřina. *Co je to SHA smlouva a proč je dobré ji mít?* Právní prostor.cz [online]. [cit. 2024-06-04]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/obchodni-pravo/co-je-sha-smlouva-proc-je-dobre-ji-mit>

²⁹ SCHÖNFELD, Jaroslav a kol. *Transformace a restrukturalizace podniku*. V Praze: C.H. Beck, 2018, st. 78.

nesplňují kvantitativní podmínky povolení reorganizace dle insolvenčního zákona, tedy stanovený obrat společnosti či počet zaměstnanců.³⁰

Úspěšnost neformální restrukturalizace stojí obecně na široké a stabilní shodě všech na dohodě zúčastněných stran a z toho vyplývající ochotě ke spolupráci, pomoci a ústupkům. Takový proces s sebou nese v porovnání s insolvenčním řízením mnoho výhod jako nízké náklady řešení, flexibilitu, rychlost řešení problému, neveřejnost postupu a zejména udržení dispozičních oprávnění v rukou dlužníka. Naproti tomu se dostáváme i k negativům dohod o neformální restrukturalizaci podniku. Vzhledem k tomu, že celý proces je postaven pouze na dohodě stran a principu dispozitivnosti, bez přítomnosti zákonné úpravy, odvíjí se jeho úspěšnost od dobré vůle a poctivosti zúčastněných, kdy pokud věřitelé nebudou ochotni k jakékoliv dohodě s dlužníkem o ústupech či pomoci, není možné věřitelům postup neformální restrukturalizace v intencích smluvního práva vnutit.³¹

Z důvodu absence zákonné úpravy pak není poskytnuta věřiteli ani dlužníku žádná ochrana pro případ, kdy by sice dohoda mezi dlužníkem a věřiteli uzavřena byla, ale některá ze stran dohodu porušila nebo se ukázal její nepoctivý záměr.

Příkladem nepoctivého jednání dlužníka může být situace, kdy proces restrukturalizace pojme pouze jako nástroj pro získání času a tento uspořené čas zneužije k vyvedení zbylého majetku mimo majetkovou podstatu dlužníka a právnická osoba zůstane de facto jen prázdnou schránkou. Naopak nepoctivé jednání věřitele může spočívat v tom, že tento bude vymáhat své pohledávky po dlužníku individuální cestou bez ohledu na ostatní věřitele a účinnou dohodu. To také souvisí s neustálým rizikem, že jeden či více věřitelů spolupráci danou dohodou přeruší a zesplatní své pohledávky, což může vést ke zrušení celé dohody o spolupráci, až k podání insolvenčního návrhu ze strany věřitele.³²

Další nevýhodou mimosoudní restrukturalizace, která je odbornou veřejností považována za ekonomicky klíčovou je její daňové znevýhodnění ve srovnání s postupy dle insolvenčního zákona zejména postupem reorganizace. Pokud totiž neexistuje zákonná úprava institutu, nemůže na něj reagovat ani jiný zákon (zde zákony daňové). Daňová znevýhodnění se objevují například v oblasti daně z přidané hodnoty, kdy v případě reorganizace si věřitel může opravit základ daně o nedobytnou neuhrazenou pohledávku za dlužníkem a požadovat vrácení odvedené daně z této pohledávky. Dále se v případě reorganizace nabízí věřitelům možnost tvorby opravných položek k pohledávkám nebo odpisů pohledávek. Třetí daňovou nevýhodou

---

³⁰ Ibid., s. 241.

³¹ HAVEL, Bohumil. In: SCHÖNFELD, Jaroslav a kol. 2023: *start preventivní restrukturalizace: nová šance pro podnikatele, nebo velký problém pro věřitele?* V Praze: C.H. Beck, 2023, s. 19-20.

³² BLAŽEK, Adam. *Reorganizace a restrukturalizace*. Praha, 2022. Rigorózní práce. Univerzita Karlova. s. 96-97.

neformální restrukturalizace je nemožnost osvobození dlužníka od placení daně z příjmů v případě odpuštění části dluhu, která se tak stává příjmem podléhajícím zdanění.^{33 34}

I přes uvedené nevýhody u nás existují případy úspěšně provedených neformálních restrukturalizací.³⁵ Ty jsou názornou ukázkou, že kde je vůle, tam je cesta. Stále však převažují nevýhody neformální restrukturalizace nad jejími výhodami a to předně kvůli absenci zákonné podpory. S tím souvisí neochota podnikatelů řešit své finanční potíže v jejich počáteční fázi či dokonce jejich přehlížení a nedostatečné povědomosti o sanačních způsobech jejich řešení.³⁶

Tím se dostáváme k tomu, proč se zdá být zavedení preventivní restrukturalizace nezbytné a proč má perspektivu být dostupným a efektivním nástrojem. Klíčovým důvodem je odpadnutí zmiňované nevýhody absence zákonné úpravy, kdy přijetím ZPR zákonodárce poskytuje podnikatelům ochranné mechanismy, aby mohl s procesem restrukturalizace začít bez možného nátlaku ze strany věřitelů. Dále je možné vnucení restrukturalizace věřitelům, kteří s takovým postupem nesouhlasí a tak odpadá další ze zmíněných nevýhod neformální restrukturalizace.

Preventivní restrukturalizace dle ZPR se nabízí v situaci, kdy neformální – mimosoudní dohoda dlužníka s věřiteli na řešení finančních problémů podniku není z různých důvodů možná, ale zároveň se podnik ještě nenachází ve stavu úpadku či hrozícího úpadku kde by jediným řešením bylo přistoupení k formálnímu insolvenčnímu řízení. Jde tak o určité mezistupňové řešení mezi zmíněnými situacemi – mezi restrukturalizací na bázi soukromoprávních dohod a mezi formálním insolvenčním řízením, zejména reorganizací, která jako jediná je postavena na účelu sanace podniku a má tedy k restrukturalizacím nejbližší.³⁷

---

³³ SCHÖNFELD, Jaroslav, KUDĚJ Michal. *Preventivní restrukturalizace: nová etapa koncepce sanačních procesů a její implementace do českého právního řádu*. Praha: Stanislav Juhaňák - Triton, 2021, s. 224.

³⁴ Srov. § 24 odst. 2 písm. y), číslo 1 a 2 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.; Srov. § 4a písm. h) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

³⁵ Srov. např. restrukturalizace Smartwings.

³⁶ Důvodová zpráva k zákonu č. 284/2023 Sb., obecná část, s. 48-49.

³⁷ Ministerstvo spravedlnosti ČR. *Podnikatelé v potížích mohou odvrátit úpadek díky návrhu zákona zavádějící tzv. preventivní restrukturalizaci*, tisková zpráva [online]. 18.01.2023 [cit. 2023-03-31]. Dostupné z: <https://justice.cz/?version=1.0&clanek=podnikatele-v-potizich-mohou-odvratit-upadek-diky-navrhu-zakona-zavadejici-tzv-preventivni-restrukturaliza-1>.

3. Směrnice o preventivní restrukturalizaci

Dne 20.6.2019 přijal Evropský parlament a Rada (EU) směrnici 2019/1023 o rámcích preventivní restrukturalizace, o oddlužení a zákazech činnosti a opatřeních ke zvýšení účinnosti postupů restrukturalizace, insolvence a oddlužení a o změně směrnice (EU) 2017/1132 (dále jen „směrnice“). Směrnice mimo stanovení rámců preventivní restrukturalizace a povinnosti její transpozice do právních řádů členských států EU upravuje i postup oddlužení ve smyslu nařízení Evropského parlamentu a Rady EU 2015/848 o insolvenčním řízení, přičemž autorka se v práci omezí pouze na části směrnice pojednávající o institutu preventivní restrukturalizace, které mají význam pro implementaci mechanismu do českého právního řádu.

Směrnice vstoupila v platnost dne 16.7.2019, přičemž základní lhůta pro její transpozici do národních právních řádů uplynula dne 17.7.2021. České republice bylo povoleno prodloužení této lhůty do 17.7.2022, přesto ji o více jak jeden rok přesáhla, když zákon o preventivní restrukturalizaci³⁸ nabyl účinnosti dne 23.9.2023.³⁹

Hlavní cíle přijetí směrnice jsou zakotveny v její preambuli, patří mezi ně například zlepšení fungování vnitřního trhu a volného pohybu kapitálu, podpora životaschopných podniků a likvidace těch neživotaschopných, zajištění vyššího uspokojení věřitelů, než jakého by dosáhli v insolvenčním řízení, ale zejména potlačení rozdílů národních úprav restrukturalizace podniků, neboť napříč členskými státy EU mají podnikatelé s finančními potížemi k dispozici různé sanační řešení jejich potíží.⁴⁰ Tyto rozdíly otevírají prostor pro nejistotu ohledně pravidel insolvenčních řízení a mohou mít dopad na ochotu investorů vstupovat do obchodních vztahů s přehraničním prvkem. Implementace směrnice tak cílí k odstranění klíčových rozdílů a podpoře řádného fungování vnitřního trhu.⁴¹ Cestou principu minimální harmonizace je přitom dán členským státům dostatečný prostor, aby směrnici přijaly podle svých potřeb s ohledem na vlastní dosavadní zákonné úpravy.⁴²

3.1. Rámce preventivní restrukturalizace

Cílů uvedených v preambuli předpokládá směrnice dosáhnout zavedením zákonných rámců preventivní restrukturalizace, ve kterých se proces restrukturalizace má pohybovat. Hlavní rámce jsou vymezeny a formulovány směrnici následovně:

---

³⁸ Zákon č. 284/2023 Sb., o preventivní restrukturalizaci.

³⁹ HEINZEL, Martin a kol. *Zákon o preventivní restrukturalizaci: Nový rámec pro podniky ve finančních obtížích*. [online]. epravo.cz, 2023 [cit. 08.07.2024]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/zakon-o-preventivni-restrukturalizaci-novy-ramec-pro-podniky-ve-financnich-obtizich-117330.html>

⁴⁰ Preambule, bod 1 směrnice.

⁴¹ Preambule, bod 7 tamtéž.

⁴² MORAVEC, Tomáš. *Evropské insolvenční právo*. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 124-126.

- členské státy zajistí dlužníkům dostatečnou dostupnost a přístupnost k rámci preventivní restrukturalizace, jež naplňuje základní záměry směrnice⁴³;
- členské státy mohou dlužníkům omezit přístup k preventivní restrukturalizaci, pokud hrozí její zneužívání nebo nadužívání, a navázat jej na přijetí přídatných opatření⁴⁴;
- členské státy mohou zavést test životaschopnosti k omezení přístupu dlužníků k restrukturalizaci, jež nemají perspektivu provozuschopného podniku a nemohou zabránit jeho úpadku, pokud tento test nebude mít nepříznivý vliv na jejich majetek⁴⁵;
- rámec preventivní restrukturalizace stanovený směrnicí členské státy do svých řádů aplikují postupy v souladu s principem minimální harmonizace⁴⁶;
- rámce restrukturalizace musí být k dispozici na žádost dlužníků a mohou být k dispozici na návrh věřitelů a zástupců zaměstnanců⁴⁷;
- dlužníkům jsou plně, nebo alespoň částečně zachována dispoziční oprávnění ohledně majetku a každodenního provozu podniku⁴⁸;
- jmenování odborníka na restrukturalizaci je, je-li to nezbytné, založeno na individuální bázi, s výjimkou určených případů, kdy je jeho jmenování povinné⁴⁹;
- členské státy zajistí dlužníkům možnost přerušit vymáhání individuálních nároků, stanoví podmínky a pravidla pro takové přerušování (při zachování důsledků přerušování stanovených směrnicí), jako i zda bude přerušování vymáhání všeobecné (vztahující se na všechny věřitele) nebo omezené (vztahující se pouze na určité věřitele), přičemž počáteční doba přerušování nesmí překročit 4 měsíce a celková doba, včetně prodloužení a obnovení, nejvýše 12 měsíců⁵⁰;
- členské státy zajistí, aby předkládané restrukturalizační plány obsahovaly alespoň směrnici definované minimální obsahové informace, dále zajistí komplexní kontrolní seznam obsahující praktické pokyny k vypracování restrukturalizačních plánů přístupný on-line⁵¹;
- předložit restrukturalizační plán k přijetí je právem dlužníků bez ohledu na to, kdo je žadatelem o postup dle tohoto rámce, členské státy mohou stanovit podmínky pro předložení plánu věřiteli a odborníky⁵²;

---

⁴³ Čl. 4 odst. 1 směrnice o restrukturalizaci a insolvenční.

⁴⁴ Čl. 4 odst. 2 a 4 tamtéž.

⁴⁵ Čl. 4 odst. 3 tamtéž.

⁴⁶ Čl. 4 odst. 5 tamtéž.

⁴⁷ Čl. 4 odst. 7 a 8 tamtéž.

⁴⁸ Čl. 5 odst. 1 tamtéž.

⁴⁹ Čl. 5 odst. 2 a 3 tamtéž.

⁵⁰ Čl. 6 a 7 tamtéž.

⁵¹ Čl. 8 odst. 1 a 2 směrnice.

⁵² Čl. 9 odst. 1 tamtéž.

- členské státy zajistí stanovení podmínek pro rozdělení dotčených stran do oddělených tříd (minimálně na zajištěné a nezajištěné věřitele) a podmínek výkonu a vyloučení hlasovacích práv, jako i stanovení požadované většiny pro přijetí plánu, která nesmí být vyšší než 75%⁵³;
- závaznost určitých restrukturalizačních plánů je vázána na souhlas soudního nebo jiného určeného orgánu⁵⁴;
- členské státy zajistí, za splnění stanovených podmínek, možnost vnucení restrukturalizačního plánu nesouhlasícím třídám tzv. cross-class cram down⁵⁵;
- rámci preventivní restrukturalizace nebudou dotčeny strany mimo restrukturalizační proces⁵⁶;
- členské státy zajistí ochranu nového financování a prozatimního financování, jako i jiným transakcím souvisejícím s procesem⁵⁷.

3.2. Přerušení vymáhání individuálních nároků

Členské státy mají povinnost v rámci zakotvení preventivní restrukturalizace do svých právních řádů zajistit, aby měli dlužníci možnost přerušit vymáhání individuálních nároků svých věřitelů a získat tak nezbytný čas pro jednání s věřiteli o restrukturalizaci svého podniku a sestavení restrukturalizačního plánu. Přerušení vymáhání individuálních nároků věřitelů může být jak všeobecné, tedy mířené na nároky všech věřitelů podnikatele, nebo omezené, neboli mířené pouze na nároky jednoho či několik vybraných věřitelů, přičemž nároky ostatních věřitelů mohou být nadále vymáhány v souladu s platnými právními předpisy. Členské státy přitom mohou některé typy či skupiny pohledávek vyloučit z přerušení jejich vymáhání.⁵⁸

K základním důsledkům přerušení vymáhání individuálních nároků věřitelů vůči podnikateli patří odložení povinnosti podat dlužnický insolvenční návrh a sístace možnosti podat věřitelský insolvenční návrh. Dlužník je tak chráněn vůči věřiteli, jež by chtěl podáním insolvenčního návrhu zmařit proces restrukturalizace, a rovněž je chráněn před občankoprávními a trestněprávními důsledky vyplývajícími z porušení povinnosti podat na sebe insolvenční návrh.⁵⁹ Směrnice v této souvislosti přitom předpokládá, že k odložení povinnosti podat dlužnický návrh na zahájení insolvenčního řízení dochází i v případě, kdy tato

⁵³ Čl. 9 odst. 2, 3, 4 a 6 tamtéž.

⁵⁴ Čl. 10 tamtéž.

⁵⁵ Čl. 11 tamtéž.

⁵⁶ Čl. 15 odst. 2 tamtéž.

⁵⁷ Čl. 17 a 18 tamtéž.

⁵⁸ Čl. 6 tamtéž.

⁵⁹ HAVEL, Bohumil. In: SCHÖNFELD, Jaroslav a kol. 2023: *start preventivní restrukturalizace: nová šance pro podnikatele, nebo velký problém pro věřitele?* V Praze: C.H. Beck, 2023, s. 18-19.

povinnost vznikne dlužníku v ochranné době, tedy kdy v této době dojde k dlužníkovu faktickému úpadku. Podobně je tomu v případě podání věřitelského návrhu na zahájení insolvenčního řízení, kdy v ochranné době na návrh jednoho či více věřitelů dojde k odložení zahájení insolvenčního řízení a to i v případě, kdy se dlužník v této době již nachází v úpadku. Na základě uvedeného vyplývá, že ač by preventivní restrukturalizace měla být vyloučena, pokud se dlužník nachází ve stavu úpadku, směrnice to přesto v určitých případech umožňuje. V tomto smyslu by měla být vykládána i vnitrostátní úprava, neboť pokud je o postupu restrukturalizace dostatečná shoda napříč věřiteli měla by být umožněna i v případě dlužníkovy úpadkové situace. Je však nutno odlišit úpadek faktický a úpadek formálně prohlášený dle IZ, neboť jakmile je úpadek zjištěn rozhodnutím soudu lze si restrukturalizaci ztěží představit.⁶⁰

Dalším důsledkem přerušení vymáhání pohledávek je tzv. executory contract, tedy zákaz věřitelů ukončovat, odkládat či upravovat v neprospěch podnikatele smlouvy o vzájemném plnění⁶¹, které nebyly ještě zcela splněny ani jednou ze stran jen z důvodu neplnění dlužníkem.⁶²

S ochranou smluvních vztahů souvisí také přerušení *ipso facto* klauzulí, tedy neúčinnost doložek, které v návaznosti na aktivaci nástojů preventivní restrukturalizace s sebou pojí důsledky znějící v neprospěch dlužníka.⁶³

3.3. Restrukturalizační plán

Restrukturalizační plán je stěžejním dokumentem restrukturalizace, neboť popisuje a vyhodnocuje výsledky provozu podnikatele, odůvodňuje příčiny finančních potíží a navrhuje postup jejich řešení tak, aby byl schopen úpadku podniku zabránit a ozdravit jej.

Samotná směrnice udává pouze minimální standardy obsahu restrukturalizačního plánu, přičemž ponechává členským státům volnost přijmout další kritéria a podmínky v závislosti na jejich potřebách a s ohledem na platné právní předpisy, kterých se úprava restrukturalizace dotkne. Minimálně vyžadované informace můžeme rozdělit do čtyř kategorií: a) informace týkající se dlužníka a jeho finanční situace, b) definice a rozdělení stran, jež mají být plánem dotčeny a které mají být nedotčeny, a to včetně odůvodnění takového rozdělení, c) podmínky

---

⁶⁰ SCHÖNFELD, Jaroslav, KUDĚJ Michal. *Preventivní restrukturalizace: nová etapa koncepce sanačních procesů a její implementace do českého právního řádu*. Praha: Stanislav Juhaňák - Triton, 2021, s. 214-215.

⁶¹ Srov. § 253 IZ.

⁶² HAVEL, Bohumil. In: SCHÖNFELD, Jaroslav a kol. *Insolvenční praxe: problémy a výzvy pro léta dvacátá*. V Praze: C.H. Beck, 2020, s. 159-161.

⁶³ Čl. 7 odst. 5 směrnice.

restrukturalizačního plánu s popisem konkrétních ozdravných opatření, doby trvání plánu a zajištění financování d) prohlášení o očekávaných výsledcích restrukturalizace.⁶⁴

Pokud nedojde k přijetí restrukturalizačního plánu všemi dotčenými stranami (úplný konsensus) nedochází k jeho automatické účinnosti a musí být potvrzen příslušným soudním nebo správním orgánem. Potvrzení plánu je vyžadováno také v případě přijetí nového financování nebo ztráty více než 25 % pracovní síly. Směrnice stanovuje minimální podmínky pro potvrzení plánu, zejména je však zkoumán nejlepší zájem věřitelů, kdy žádný nesouhlasící věřitel nesmí být přijetím plánu v horším postavení, než v jakém by byl při likvidaci podle vnitrostátního práva.⁶⁵

3.4. Cross-class Cram-down

Pro případ, kdy plán nebude přijat některou ze tříd dotčených věřitelů, zavádí směrnice mechanismus na základě kterého může být přijetí restrukturalizačního plánu nesouhlasící třídě vnuceno. Soudní orgán tak může za splnění vyžadovaných předpokladů plán potvrdil i přes nesouhlas některé ze skupin dotčených stran.⁶⁶ Lze totiž předpokládat, že někteří věřitelé nebudou dostatečně motivováni a ochotni jít cestou restrukturalizace, třeba z důvodu rozsáhlé nedůvěry k dlužníku, podezření z nevýhodnosti pro věřitele a přílišné vstřícnosti pro dlužníka, nebo třeba z důvodu, že věřitel na celou situaci již rezignoval.⁶⁷ V takovém případě by mohlo dojít k nespravedlivému poškození poctivého dlužníka, jež se snaží situaci aktivně řešit. Pro srovnání, v rámci neformálních restrukturalizací není vnucení restrukturalizace věřitelům z podstaty smluvního práva možné a proto dlužník nemá jinou možnost, než se vydat cestou insolvenčního řízení.

Členské státy musí naopak přijmout dostatečné záruky pro zajištění ochrany dotčených práv a zájmů nesouhlasících věřitelů, aby tito nebyly nespravedlivě poškozeni. Tento požadavek může být naplněn tzv. pravidlem relativní priority, dle něhož je zacházeno rovnocenně s třídami stejné priority a s třídou vyšší priority příznivěji než s třídou nižší priority.⁶⁸ Alternativně se nabízí tzv. pravidlo absolutní priority, kdy nesouhlasící třída bude uspokojena ideálně zcela,

---

⁶⁴ VEDER, Michael. In: Paulus/Dammann. *European Preventive Restructuring*. Article by article Commentary. Munich/Oxford/Baden-Baden: Beck/Hart/Nomos, 2021. Art. 8, s. 142.

⁶⁵ Čl. 10 směrnice.

⁶⁶ Ibid., Art. 11, s. 177.

⁶⁷ SCHÖNFELD, Jaroslav, KUDĚJ Michal. *Preventivní restrukturalizace: nová etapa koncepce sanačních procesů a její implementace do českého právního řádu*. Praha: Stanislav Juhaňák - Triton, 2021, s. 225-226.

⁶⁸ VEDER, Michael. In: Paulus/Dammann. *European Preventive Restructuring*. Article by article Commentary. Munich/Oxford/Baden-Baden: Beck/Hart/Nomos, 2021. Art. 11, s. 185.

vždy ale ve vyšším rozsahu než třída nižší priority.⁶⁹ Vždy však musí být zachován tzv. test nejlepších zájmů věřitelů.⁷⁰

3.5. Ochrana nového financování, prozatimního financování a jiných transakcí

Ozdravení a zajištění provozuschopnosti podniku závisí často na poskytnutí přídatné finanční pomoci, ať ve formě peněžních prostředků, dodání zboží či zásob, nebo poskytování právního či daňového poradenství. K zajištění vůle investorů poskytnout podnikateli takovou pomoc je nutné zajistit i jejich ochranu. Základní ochranou je vyloučení prozatimního a nového financování z působnosti vylučovacích žalob upravených vnitrostátním insolvenčním právem, jejichž cílem je prohlášení takového právního jednání za neplatné, relativně neplatné nebo nevymahatelné (neúčinné). V našem právním řádu se přitom jedná o odpůrčí žaloby ve smyslu ust. § 240 a násl. IZ. Dále se ze stejného důvodu poskytovatelé financování chrání před občanskoprávní, správní či trestní odpovědností. Ochrana se neuplatní na poskytovatele financování s cílem podvodu, zlého úmyslu nebo při střetu zájmů. Naproti tomu řádným poskytovatelům může být přiznáno právo přednostního uspokojení jejich pohledávek před jinými věřiteli.^{71 72}

3.6. Včasné varování

Jedním ze základních smyslů směrnice je zavedení systému včasného varování a přístupu k informacím, jak vyplývá z článku 3 směrnice. Členské státy by měli zajistit alespoň jeden mechanismus, který dokáže identifikovat finanční potíže společnosti v jejich rané fázi a podnikatele na ně včas upozornit a motivovat jej, aby co nejdříve přijmul vhodná opatření k řešení nastalé situace.⁷³ Samotné mechanismy včasného varování by měly být jednoduché, snadno přístupné a využitelné bez větších obtíží, ideálně prostřednictvím veřejně dostupných a bezplatných zdrojů např. internetových stránek. O jejich existenci, dostupnosti a aktuálnosti budou podnikatelé jasně a stručně informováni. Směrnice cílí na to, aby byly tyto mechanismy dostupné zejména pro malé a střední podniky, které jsou v této oblasti obecně méně erudované

---

⁶⁹ CHYTIL, Petr, NOVÁK, Tomáš. *Cesta k účinnosti restrukturalizačního plánu – jak probíhá jeho přijímání a potvrzení?*. Advokátní deník [online], 2024, [cit. 10.06.2024]. Dostupné z: databáze advokatnidenik.cz.

⁷⁰ Čl. 2 odst. 1 bod 6 směrnice.

⁷¹ Čl. 17 směrnice.

⁷² Preambule bod 66 směrnice.

⁷³ Preambule bod 22, směrnice.

a jejich zdroje jsou oproti velkým podnikům omezené, než aby si mohly dovolit posouzení jejich situace auditory či finančními poradci⁷⁴ a často pak finanční potíže potlačují a přehlíží.⁷⁵

---

⁷⁴ Srov. povinný audit účetní závěrky dle § 20 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

⁷⁵ SCHÖNFELD, Jaroslav. In: SCHÖNFELD, Jaroslav a kol. *Preventivní restrukturalizace: revoluce v oblasti sanací podnikatelských subjektů: (potenciál a úskali evropské směrnice o restrukturalizaci a insolventci)*. V Praze: C.H. Beck, 2021, s. 3.

4. Zákon o preventivní restrukturalizaci

Dne 23. září 2023 nabyl účinnosti zákon č. 284/2023 Sb., o preventivní restrukturalizaci (dále také jen jako „ZPR“ nebo „zákon o preventivní restrukturalizaci“), kterým byla do českého právního řádu transponována evropská směrnice o preventivní restrukturalizaci, a který navazuje na přímo použitelné předpis Evropské unie o insolvenčním řízení⁷⁶.

Jednou z možností jak směrnicí implementovat byla komplexní novelizace stávajícího insolvenčního zákona, který by kromě stávajících ustanovení nově obsahoval také ujednání o preventivní restrukturalizaci. Pozitivem byla rozsáhlá a zavedená insolvenční praxe a bohatá judikatura nebo fungující veřejný rejstřík. Oproti tomu, insolvenční právo je postaveno na zcela odlišných principech, jejichž užití v rámci restrukturalizace směrnice nepředpokládá, naopak v mnohém vyžaduje zcela opačné principy. To se týká zejména zásad formálnosti a publicity předpokládaných v rámci insolvenčního řízení, ale nežádoucích v rámci preventivní restrukturalizace, která má být procesem spíše „za zavřenými dveřmi“. V rámci novely by bylo nutné přijmout zcela jiná pravidla s ohledem na restrukturalizaci, došlo by k dvojkolejnosti právní úpravy a jednalo by se spíše o zákon v zákoně. Hrozilo by připodobňování restrukturalizace k formálním insolvenčním postupům, a to jak při praktickém využívání, tak z psychologického hlediska ve stigmatizaci dlužníka (nálepka insolvence), vzniku negativních předpokladů vůči dlužníku a s tím spojenou omezenou ochotou k ústupkům a vyjednávání v rámci sanace podnikatele.⁷⁷ Modifikací uvedeného postupu bylo přijetí dílčí novelizace insolvenčního zákona, v rámci níž by došlo k nahrazení reorganizace preventivní restrukturalizací.⁷⁸ Tyto mechanismy sice dosahují určitých podobností, ale mám za to, že je nelze zcela ztotožňovat, jelikož požadavky a podmínky kladené na reorganizaci jsou obecně přísnější. Vhodnějším řešením se jeví reorganizace jako určitý mezistupeň mezi restrukturalizací, která není již možná, a konkursem, který z důvodu rozsahu finančních potíží není zcela nezbytná. Uvedené varianty byly proto vyloučeny. Třetí možností transponování směrnice bylo přijetí zcela nového zákona, do kterého by se z insolvenčního zákona přesunula také reorganizace. Smyslem bylo spojení sanačních způsobů řešení finančních potíží dlužníka v rámci jednotného právního předpisu, jakožto nástrojů s obdobným cílem. Platí však i zde, že reorganizace je postavena na zcela odlišných pravidlech, kdy zejména je založena na předpokladu existence úpadku dlužníka ve formě platební neschopnosti nebo alespoň hrozícího úpadku, kdy finanční potíže takového

---

⁷⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) [2015/848](#) ze dne 20. května 2015 o insolvenčním řízení, v platném znění.

⁷⁷ HAVEL, Bohumil. In: SCHÖNFELD, Jaroslav a kol. *Insolvenční praxe: problémy a výzvy pro léta dvacátá*. V Praze: C.H. Beck, 2020, s. 161-162.

⁷⁸ Tamtéž.

podniku jsou již značně rozšířené, a proto by z důvodu vážnosti řízení mělo podléhat vyšší kontrole a formálnosti. Reorganizace je proto způsobem řešení úpadkové situace dlužníka, naproti tomu reorganizace má úpadkové situaci předcházet. Spojením předmětných nástrojů do nového předpisu by tak opět došlo k nežádoucí dvoukolejnosti řízení.

Z výše uvedených důvodů bylo přistoupeno k přijetí samostatného zvláštního zákona a tím k zachování odlišností obou procesů. Úpravou preventivní restrukturalizace v samostatném zákoně je dána možnost plného využití postupů dle směrnice včetně zachování všech zásad, ideí a myšlenek, které jsou předpokladem úspěchu restrukturalizace.

Jak udává důvodová zpráva k zákonu o preventivní restrukturalizaci, řada klíčových znaků směrnice o restrukturalizaci a insolvenční je stanovena bez možnosti odchýlení se, jako například přerušování vymáhání individuálních nároků (do českého řádu transponováno jako individuální a všeobecné moratorium), přijetí reorganizačního plánu většinou dotčených stran v jednotlivých třídách, kdy požadavek na tuto většinu nesmí překročit 75 %, a dále mechanismus vnučení reorganizačního plánu třídám v případě nedosažení uvedené většiny alespoň některou z hlasovacích tříd. Tyto klíčové požadavky směrnice byly blíže rozebrány výše v této práci a proto se v rámci kapitoly pojednávající o zákonu o preventivní restrukturalizaci dále zaměřím pouze na přiblížení konkrétního způsobu zasazení těchto požadavků směrnice do našeho právního řádu a na případné rozdíly zákona oproti směrnici.

4.1. Obecně o preventivní restrukturalizaci dle ZPR

Jak je vymezeno v úvodním ust. § 2 odst. 1 písm. a) zákona o preventivní restrukturalizaci, pro účely tohoto zákona se preventivní restrukturalizací rozumí postup, který směřuje k předejití úpadku a zachování nebo obnově provozuschopnosti obchodního závodu (dále jen „závod“) podnikatele. Podnikatelem se pro účely tohoto zákona rozumí pouze právnická osoba.

Restrukturalizace je tedy přípustná pro podnikatele, kteří jsou v dobré víře, že jejich podnik je za pomoci restrukturalizačních opatření způsobilý k zachování nebo obnovení své provozuschopnosti (*going concern*). Předpokládá se tedy, že závod podnikatel provozuje nebo že jej ukončil, ale v rámci restrukturalizaci jeho provoz opět obnoví, když obě tyto situace musí přesvědčivě osvědčit a odůvodnit. Dále je pro zahájení restrukturalizace a její pokračování nezbytné, aby podnikatel nebyl v úpadku ve formě platební neschopnosti, avšak se zřetelem ke všem okolnostem lze důvodně předpokládat, že jeho finanční potíže dosahují takové závažnosti, že by v případě nepřijetí navrhovaných restrukturalizačních opatření došlo k jeho

úpadku.⁷⁹ Minimální mírou finančních potíží podnikatele pro vstup do preventivní restrukturalizace je tedy hrozící úpadek, kdežto maximální mírou je platební schopnost.⁸⁰ Pokud se podnikatel dostane do platební neschopnosti ve znění § 3 insolvenčního zákona restrukturalizace již není možná a je nutné vstoupit do řízení insolvenčního.

4.2. Včasné varování

Česká praxe určité nástroje včasného varování, díky kterým je možné rozpoznat počínající finanční obtíže podnikatele aplikovala již před přijetím zákona o preventivní restrukturalizaci. Tím nejrozšířenějším je ukazatel mezery krytí upravený v § 3 odst. 3 insolvenčního zákona, na základě kterého se má za to, že dlužník je schopen plnit své peněžité závazky, jestliže výše jeho splatných závazků (pasiva) nepřevyšuje výši jeho disponibilních zdrojů (aktiva) o více než 10 % splatných peněžitých závazků. Aby mohla být mezera krytí stanovena je nutné, aby dlužník vedl řádně účetnictví, neboť účetnictví je podkladem pro zpracování výkazu stavu likvidity na základě něhož může být mezera krytí zjištěna.⁸¹

Mezera krytí však zcela nevyhovuje požadavkům směrnice co do dostupnosti a jednoduchosti nástroje, neboť nástroj včasného varování by měl být založen na datech jež jsou snadno dostupné a zjištělné z údajů, jimiž by měl disponovat každý podnikatel.⁸² Takovými daty mohou být zejména data z účetních závěrek, jejichž povinnost vyhotovení a uveřejňování ve Sběrce listin má každý podnikatel. Obecně však s mezerou krytí lze pracovat, když závažnost potíží podnikatele se budou lišit pokud mezera krytí dosahuje 1 % a pokud dosahuje 8%, kdy se již podnik blíží k platební neschopnosti.

Nástroj včasného varování, jehož účelem je upozornit podnikatele na počínající finanční problémy podniku, zajistilo v souladu s ust. § 117 IZ ministerstvo spravedlnosti prostřednictvím bezplatné dálkově přístupné aplikace Finanční zdraví⁸³.

4.3. Zahájení restrukturalizace, sanační projekt

Preventivní restrukturalizace je zahájena dnem doručení písemné výzvy k zahájení jednání o restrukturalizačním plánu první dotčené straně. Písemnou výzvu odešle podnikatel všem

---

⁷⁹ § 4 ZPR.

⁸⁰ ŽIŽLAVSKÝ, Michal. In: SIGMUND, Adam a kol. *Zákon o preventivní restrukturalizaci*. Praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2023, s. 19.

⁸¹ ALEXANDER, Juraj a kol. *Mezera krytí v příkladech*. Restrukturalizace a insolvence, 2017. Praha: Triton, 2017, s. 27-30.

⁸² SCHÖNFELD, Jaroslav. *Preventivní restrukturalizace: Nová etapa koncepce sanačních procesů a její implementace do českého právního řádu*. Praha: TRITON, 2021, s. 55.

⁸³ Viz. <https://eformulare.justice.cz/msp-financni-zdravi/form/uvod>

dotčeným stranám spolu se sanačním projektem, který je předstupněm restrukturalizačního plánu. Podnikatel může také projekt zpřístupnit prostřednictvím volně dostupného webového rozhraní. Dále podnikatel oznámí zahájení restrukturalizace restrukturalizačnímu soudu, kterým je soud krajský. ZPR omezil oprávnění k zahájení pouze na podnikatele, a tedy nevyužil možnosti dle směrnice zahájit restrukturalizaci věřitelem nebo zástupcem zaměstnanců.

V rámci sanačního projektu podnikatel popíše a zhodnotí dosavadní činnost a vztahy podnikatele, jeho současnou finanční situaci včetně příčin potíží a představí alespoň v hrubých rysech plánovaná restrukturalizační opatření. Významnou součástí sanačního projektu je vymezení dotčených a nedotčených stran, jakož také označení dotčených práv dotčených stran a jakým způsobem budou tyto práva dotčena.

Současně se sanačním projektem může podnikatel předložit rovnou i restrukturalizační plán k hlasování, takový postup však bude spíše ojedinělý a záleželo by zejména na předchozí domluvě podnikatele a dotčených stran, a jejich vzdání se práva podat návrh na provedení předběžného přezkumu spornosti pohledávek.⁸⁴

Dočené strany označené v sanačním projektu mohou do 15 dnů ode dne kdy jim byl projekt doručen podat návrh na předběžný přezkum spornosti pohledávek, pokud mají za to, že pohledávky určené v sanačním projektu patří mezi pohledávky z restrukturalizace vyloučené dle § 22 ZPR nebo mají pochybnost, že jsou co do jejich výše, pořadí či pravosti v souladu se skutečným stavem. Nejedná se přitom o zkoumání existence pohledávky jak je tomu v insolvenčním řízení.

Pokud je takový návrh podán, restrukturalizační soud nejpozději do 3 pracovních dnů ode dne podání návrhu určí osobu restrukturalizačního správce pro přezkum a uloží správci, aby ve lhůtě do 15 dnů ode dne doručení takového rozhodnutí přezkoumal pohledávky jejichž spornost je namítána. Z vážných důvodů může soud správci lhůtu prodloužit, nejdéle však o 15 dnů.

V rámci přezkumu pohledávek vyzve správce dotčenou stranu, jejíž pohledávka je přezkoumávána, ke sdělení jejího stanoviska, a k tomuto jí určí lhůtu, jež nesmí být kratší než 5 pracovních dní. Správce následně předloží své stanovisko k otázce spornosti pohledávky soudu a to spolu s odůvodněním jeho závěru. Soud může následně správce vyzvat k opravě nebo doplnění jeho stanoviska, případně může provést přezkum pohledávky sám.

---

⁸⁴ HAVEL, Bohumil. In: HAVEL, Bohumil a kol. *Zákon o preventivní restrukturalizaci: komentář s Ekonomickým průvodcem preventivní restrukturalizací*. Praha: Wolters Kluwer, 2024, s. 116-117.

Cílem celého procesu přezkumu je určit zda o pohledávce je či není sporu, a případně pohledávku, která se nezakládá na skutečnosti, vyloučit z preventivní restrukturalizace. Sporná pohledávka je tak nadále zařazena mezi práva restrukturalizací nedotčená.⁸⁵

4.4. Princip neuniverzality účastenství

Řízení o preventivní restrukturalizaci nezná přihlašování pohledávek věřitelů jako tomu je v insolvenčním řízení. Aby byl věřitel součástí insolvenčního řízení, musí se se svými pohledávkami do insolvenčního řízení přihlásit stanoveným způsobem a ve lhůtě k tomu určené. Pokud tak věřitel neučiní, a nejde o pohledávku za majetkovou podstatou nebo jí postavené na roveň, která se uplatňuje odlišným způsobem než přihláškou ve stanovené lhůtě, tak se jeho pohledávky nikterak dále nepřezkoumávají, žádným ze způsobů řešení úpadku dlužníka se neuspokojují a věřitelova účast v insolvenčním řízení je vyloučena.

Preventivní restrukturalizace naproti tomu rozlišuje strany dotčené a nedotčené restrukturalizačním plánem. Do průběhu restrukturalizačního řízení jsou zapojeny jen ti věřitelé a ty z jejich pohledávek, které sám podnikatel určí v sanačním projektu jako dotčené a kterým došla písemná výzva k zahájení jednání o restrukturalizačním plánu⁸⁶. Pouze na tento fakticky vymezený okruh věřitelů a jejich pohledávek budou restrukturalizační opatření později dopadat. Zejména se bude jednat o dominantní věřitele, jejichž pohledávky je nutné restrukturalizovat a bez jejichž úpravy by došlo k podnikatelovu úpadku, kdy zejména se bude jednat o finanční instituce nebo hlavní obchodní partnery.

Do procesu vyjednávání tak nemusí být zapojeni všichni věřitelé se všemi jejich pohledávkami. Podnikatel má dále povinnost vymežit věřitele, kterých se restrukturalizační opatření vůbec nedotkne a jimž jsou zachována veškerá práva související s uplatňováním jejich pohledávek, jako realizace práva ze zajištění, podání insolvenčního návrhu apod. Takoví věřitelé budou označeni v sanačním projektu jako strany nedotčené, přičemž podnikatel musí důkladně odůvodnit, že závazky vůči nedotčeným stranám budou plněny řádně a včas⁸⁷.

Zařazení věřitelů a jejich pohledávek do jednotlivých skupin by měl podnikatel důkladně uvážit, neboť dotčené strany by měly být ochotny s podnikatelem vyjednávat a být tomuto postupu otevřeny, jinak hrozí, že podnikatelovy snahy budou záměrně poškozovány a mařeny. Rozšíření či zúžení okruhu dotčených stran či jejich práv je po dojití výzvy k zahájení jednání

---

⁸⁵ KRHUT, Rostislav. In: HAVEL, Bohumil a kol. *Zákon o preventivní restrukturalizaci. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2024, s. 233.

⁸⁶ § 6 ZPR.

⁸⁷ § 10 ZPR.

o restrukturalizačním plánu první dotčené straně možné jen na návrh podnikatele se souhlasem většiny dotčených stran a pouze do předložení restrukturalizačního plánu k hlasování.⁸⁸

4.5. Všeobecné a individuální moratorium

Požadavek směrnice na přerušení vymáhání individuálních nároků věřitelů je do zákona o preventivní restrukturalizaci transponován prostřednictvím nástojů individuálního a všeobecného moratoria, mezi kterými existuje několik podstatných rozdílů. Cílem obou forem moratoria je však dočasně ochránit podnikatele před uplatňováním práv věřitelů souvisejících s vymáháním jejich pohledávek a získat tak čas pro jednání a přípravu restrukturalizačního plánu.

Individuální moratorium je možné prohlásit pouze vůči maximálně třem věřitelům podnikatele. Na ostatní věřitele se účinky moratoria nevztahují a uplatňování jejich práv souvisejících s vymáháním pohledávek jsou těmto věřitelům zachovány. Návrh na individuální moratorium je možné podat i před zahájením restrukturalizačního řízení, tedy před vypracováním a předložením sanačního projektu. V takovém případě musí podnikatel do 30 dnů od vyhlášení individuálního moratoria preventivní restrukturalizaci zahájit. Soud o návrhu rozhoduje formou předběžného opatření, jež se v případě jeho vyhovění doručuje pouze podnikateli a příslušné dotčené straně, jinak pouze podnikateli. Tím je zachována neveřejnost individuálního moratoria. V průběhu individuálního moratoria je mimo jiné podnikatel chráněn před věřitelským insolvenčním návrhem, není však zbaven povinnosti podat na sebe dlužnický věřitelský návrh.⁸⁹

Všeobecné moratorium naproti tomu může působit proti všem věřitelům nebo proti určitým kategoriím. Návrh na všeobecné moratorium je možné podat pouze po formálním zahájení restrukturalizačního řízení, tedy po odeslání písemných výzev dotčeným stranám, předložení sanačního projektu a oznámení o zahájení soudu. Pokud soud všeobecné moratorium vyhlásí, rozhodnutí zveřejní na úřední desce soudu a založí jej do sbírky listin přístupné v rámci obchodního rejstříku. Po zpřístupnění restrukturalizačního rejstříku bude zveřejňováno v něm. V průběhu všeobecného moratoria je navíc suspendována povinnost podat dlužnický insolvenční návrh.⁹⁰

---

⁸⁸ § 12 ZPR.

⁸⁹ SPRINZ, Petr. Průvodce preventivní restrukturalizací (díl 2) – všeobecné a individuální moratorium. *Konkursní noviny*, 2023. roč. XXVI, č. 12, s. 25-28.

⁹⁰ Tamtéž.

Návrh na moratorium a to jak všeobecné, tak individuální, je oprávněn podat pouze podnikatel. Soud je povinen o návrhu rozhodnout bezodkladně, nejpozději do následujícího pracovního dne nejbližšího následujícího po dni, kdy návrh soudu došel.⁹¹

Základní doba trvání moratoria je tři měsíce. Tuto dobu lze za trvání účinnosti moratoria prodloužit o další tři měsíce. Následně je možné podat návrh na „druhé“ moratorium, jehož trvání je opět tři měsíce, a jež lze za jeho trvání rovněž prodloužit o tři měsíce. Opakované moratorium lze vyhlásit pouze pokud byl předložen návrh na potvrzení restrukturalizačního plánu soudem o němž nebylo dosud rozhodnuto. Maximální přípustná doba trvání moratoria je 12 měsíců jak udává směrnice.⁹²

4.6. Účel restrukturalizačního plánu

Restrukturalizační plán je základním stavebním kamenem celé preventivní restrukturalizace, stanovuje konkrétní opatření a podmínky dle nichž se podnik ozdravuje. Mezi tato opatření náleží dle ust. § 16 ZPR zejména restrukturalizace majetku, restrukturalizace závazků, restrukturalizace vlastního kapitálu a provozní změny.

Restrukturalizací majetku se rozumí zejména prodej zbytného majetku, tedy prodej závodu nebo jeho částí či prodej věcí s následným uzavřením nájmu na tyto věci, dále vydání majetku dotčeným stranám či jeho převod na nově založenou právnickou osobu jejíž členy jsou dotčené strany, nebo přijetí nového financování.⁹³

Restrukturalizace závazků pak spočívá v méně či více intenzivních zásazích do majetkových práv věřitelů. Tyto mohou spočívat například ve změnách podmínek stávajícího financování, kdy dochází zejména k odkladu splatnosti pohledávek, snížení splátek, prodloužení doby splátkového období, prominutí úroků či úroků z prodlení, snížení úroků či úroků z prodlení, změně způsobu zajištění nebo utvrzení pohledávky, ale i jakékoliv jinému ujednání mezi podnikatelem a jeho věřitelem. Dále je možná přeměna krátkodobých závazků z obchodních vztahů na dlouhodobé závazky např. ve formě úročených zápůjček či úvěrů. Nejzásadnějším zásahem do práv vlastníků pohledávek je možnost prominutí dluhu či jeho části.⁹⁴

Restrukturalizací vlastního kapitálu se rozumí především přijetí nových vkladů do vlastního kapitálu a to buď stávajícími vlastníky nebo novými investory. Lze však očekávat, že stávající

---

⁹¹ Tamtéž.

⁹² Tamtéž.

⁹³ § 17 ZPR.

⁹⁴ KUDĚJ, Michal. SCHÖNFELD, Jaroslav. In: HAVEL, Bohumil a kol. *Zákon o preventivní restrukturalizaci. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2024, s. 83-84.

vlastníci nebudou schopni poskytnout nové vklady vzhledem k usilování o restrukturalizaci, a naproti tomu noví investoři budou jistě usilovat o významný vliv uvnitř společnosti, aby pro ně investice byla atraktivní.⁹⁵ Vklady mohou mít různou podobu – příplatky stávajících členů, vlastní zdroje podnikatele, převzetí vkladové povinnosti, upsání akcií apod.⁹⁶

Restrukturalizační opatření pak mohou spočívat také v různých formách provozních změn, které mají za cíl optimalizovat výkonnost provozu podniku a zvýšit jeho produktivitu a tím zvýšit příjem společnosti. Mezi taková opatření patří zejména revize produktového portfolia, změny ve způsobu prodeje či poskytování služeb, marketing, inovace a nové technologie, různá úsporná opatření na straně nákladů, ale i změny ve skladbě zaměstnanců.⁹⁷

4.7. Přijetí a potvrzení restrukturalizačního plánu

Směrnice dala členským státům k uvážení, zda bude mít možnost předložit restrukturalizační plán k přijetí dotčeným stranám pouze podnikatel, nebo i věřitelé a restrukturalizační odborník.⁹⁸ ZPR této možnosti nevyužívá a předložení plánu k jeho přijetí může učinit pouze podnikatel. Plán je možné předložit k hlasování nejdříve uplynutím lhůty všem dotčeným stranám k podání návrhu na přezkum spornosti pohledávek a po dokončení takového přezkumu, nejpozději však do 6 měsíců od zahájení preventivní restrukturalizace, jinak restrukturalizace končí. Po předložení plánu není možné měnit jeho znění.⁹⁹ To lze učinit až pokud není plán přijat a není předložen k potvrzení, a to předložením nového plánu k hlasování.¹⁰⁰

Hlasovat jsou oprávněny všechny dotčené strany, a to ve skupinách do nichž jsou strany zařazeny na základě totožnosti jejich právního postavení a hospodářských zájmů. Samostatnou skupinu tvoří každý zajištěný věřitel, společníci podnikatele, jeho spřízněné osoby a fyzické osoby, které nejsou plátcí DPH.¹⁰¹ Žádná ze stran není z hlasování vyloučena, jak umožňuje směrnice.¹⁰²

Hlasování může probíhat na schůzi dotčených stran, per rollam nebo jejich kombinací, a to za přítomnosti správce nebo se osvědčuje notářským zápisem. Plán je přijat, pokud je odsouhlasen tříčtvrtinovou většinou dotčených stran v každé skupině počítanou podle výše pohledávek, nebo se na jeho přijetí mohou strany namísto hlasování dohodnout.

---

⁹⁵ Ibid., s. 85.

⁹⁶ Srov. § 216 a násl. zákona č. 90/2012 Sb., zákon o obchodních společnostech a družstvech.

⁹⁷ § 21 ZPR.

⁹⁸ Čl. 9 odst. 1 směrnice.

⁹⁹ § 29 ZPR.

¹⁰⁰ § 38 ZPR.

¹⁰¹ § 30 a § 32 ZPR.

¹⁰² Čl. 9 odst. 3 ZPR.

Shodně se zněním směrnice platí, že pokud restrukturalizační plán není přijat všemi dotčenými stranami ve všech skupinách, pak nenabývá automatické účinnosti a podnikatel je oprávněn předložit plán k jeho potvrzení soudem v souladu s ust. § 93 a násl. ZPR nejpozději do 15 dnů ode dne přijetí plánu. Soud následně posoudí námitky dotčených stran, hlasovací práva a správnost rozdělení so skupin, přičemž s ohledem na výsledky posouzení soud restrukturalizační plán buď potvrdí nebo zamítne. Automatický účinnost plánu se předpokládá spíše sporadicky, neboť vyžaduje mimo stoprocentní shody dotčených věřitelů také absenci nového financování a snížení zaměstnanců ne více než o třetinu.¹⁰³

V neposlední řadě ZPR zakomponovává požadavek směrnice na přijetí mechanismu cross-class cram-down neboli vnucení restrukturalizace ve stavu, kdy plán nebyl přijat všemi skupinami dotčených stran. Podmínky za jejichž splnění může soud plán potvrdit i přes značný nesouhlas dotčených stran, upravené v ust. § 99 ZPR, hodnověrně kopírují požadavky směrnice. Soud by měl vždy pamatovat na nejlepších zájmů věřitelů¹⁰⁴, dle něhož by přijetím plánu neměl být žádný nesouhlasící věřitel v horším postavení než jakého by se mu dostalo v rámci insolvenčního řízení.

Účinnosti nabývá restrukturalizační plán jeho přijetím všemi dotčenými stranami ve všech skupinách nebo jeho potvrzením ze strany soudu. Následně dochází k realizaci opatření stanovených plánem.

4.8. Restrukturalizační správce

Odborníkem na preventivní restrukturalizaci ve smyslu ZPR je restrukturalizační správce, kterého jmenuje restrukturalizační soud pro výkon určitých úkolů. V procesu tvorby zákona o preventivní restrukturalizaci přitom vykryštovali dva odlišné typy odborníků na restrukturalizaci – restrukturalizační poradce a restrukturalizační správce. Funkce poradce zastává agendu krizového manažera podniku, jež analyzuje situaci podniku a napomáhá k sestavení plánu a vyjednávání s věřiteli. Je tak pomocníkem podnikatele, ale žádnou formální funkci nevykonává. Regulován byl tak pouze restrukturalizační správce, neboť zákonodárce vycházel z předsvědčení, že volba poradce a jeho osoby by měla být na úvaze podnikatele, a to bez potřeby regulace, neboť je věcí podnikatele vyvinout dostatečnou snahu k záchraně svého podniku.^{105 106}

---

¹⁰³ ŽIŽLAVSKÝ, Michal. In: SIGMUND, Adam a kol. *Zákon o preventivní restrukturalizaci. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2023, s. 312.

¹⁰⁴ § 2 písm. j) ZPR

¹⁰⁵ Důvodová zpráva k zákonu č. 284/2023 Sb., obecná část, s. 58-59.

¹⁰⁶ HEJNÁ, Veronika. *Insolvenční správce Loudu: Preventivních restrukturalizací bude ve světle koronavirové krize třeba*. Česká justice [online], 2020, [cit. 10.06.2024]. Dostupné z: [https://www.ceska-](https://www.ceska-justice.cz/)

Kvalifikačním kritériem restrukturalizačního správce je složení zvláštní zkoušky insolvenčního správce. Do seznamu restrukturalizačních správců je tedy automaticky zapsán každý insolvenční správce s platným zvláštním povolením. Správce následně může požádat ministerstvo spravedlnosti o vyškrtnutí z takového seznamu, pokud o výkon jeho funkce v rámci restrukturalizací nebude mít zájem.¹⁰⁷

Restrukturalizační správce není soudem ustanoven po celou dobu restrukturalizačního řízení, ale jen pro určité úkony jemu uložené soudem. Správce tak nemusí nezbytně setrvat v celé preventivní restrukturalizaci a nemusí být ustanoven dokonce vůbec. Naproti tomu v insolvenčním řízení je insolvenční správce ustanoven nejpozději při prohlášení úpadku dlužníka a jeho funkce trvá, pokud není odvolán v průběhu insolvenčního řízení, až do skončení insolvenčního řízení.¹⁰⁸

Demonstrativní výčet úkonů k nimž může být správce ustanoven podává § 58 odst. 3 ZPR. Zejména se jedná o kontrolu činnosti podnikatele spočívající ve sledování a vyhodnocování jeho hospodaření a kondice provozu podniku, zprostředkování případného znaleckého posudku, kontola průběhu hlasování o přijetí plánu a podávání průběžných zpráv o jeho činnosti a výsledcích zjištění.

Obligatorně je restrukturalizační správce ustanoven po předložení restrukturalizačního plánu k jeho potvrzení soudem, dále pokud je podán návrh na provedení předběžného přezkumu namítané spornosti pohledávky a pokud tak navrhne podnikatel či většina dotčených stran, jakož i z jiných důvodů stanovených zákonem. Správce může být ustanoven také v případě vyhlášení individuálního či všeobecného moratoria.¹⁰⁹

Správce jmenuje do funkce restrukturalizační soud příslušný k předmětnému řízení, kterému je správce procesně odpovědný. Osoba správce je určena předsedou soudu podle pořadí v seznamu restrukturalizačních správců.

Pokud v rámci jednoho řízení vyvstane opětovná potřeba jmenovat správce, pak se přednostně jmenuje stejná osoba správce, která v rámci tohoto řízení již byla jmenována pro jiný úkon, obdobně by mělo být postupováno v situaci, kdy současně probíhá restrukturalizace více podnikatelů tvořících koncern.¹¹⁰ K uvedenému je přistoupeno z důvodu hospodárnosti a efektivnosti činnosti správce.

---

justice.cz/2020/05/insolvenčni-spravce-louda-preventivnich-restrukturalizaci-bude-ve-svetle-koronavirove-krize-treba/.

¹⁰⁷ SIGMUND, Adam. *Restrukturalizační správce a jeho funkční role v preventivní restrukturalizaci*. Bulletin advokacie, roč. 1-2/2024, s. 33-36.

¹⁰⁸ Tamtéž.

¹⁰⁹ § 59 odst. 1, 2 ZPR.

¹¹⁰ § 60 ZPR.

Ve srovnání s postupy insolvenčního řízení je omezená možnost podnikatele či věřitelů k dosazení konkrétní osoby restructuralizačního správce, jak je tomu například v rámci reorganizace dle insolvenčního zákona, kde platí, že soud určí osobu správce dle návrhu podnikatele v reorganizačním plánu, pokud tato osoba splňuje podmínky dle IZ¹¹¹. Stejně tak si nemohou zvolit osobu správce věřitelé, jako jsou k tomu oprávněni v rámci insolvenčního řízení při konání schůze věřitelů, kde se mohou usnést na odvolání dosavadního insolvenčního správce a jmenování jimi hlasováním určeného správce¹¹².

4.9. Veřejná restructuralizace

ZPR zavádí po vzoru zahraničních úprav veřejnou restructuralizaci, která bude formálním kolektivním řízením podléhajícím nařízení 2015/848 o insolvenčním řízení¹¹³ (dále jen „nařízení“), a bude tedy modifikací obecného institutu preventivní restructuralizace, která je spíše neveřejná. Hlavním cílem úpravy je možnost podnikatelů podrobit proces preventivní restructuralizace Evropskému insolvenčnímu řízení a dosáhnout uznání účinků a vykonatelnosti rozhodnutí vydaných v rámci veřejné restructuralizace i v ostatních členských státech EU (mimo Dánska). Tento postup bude podnikatelům umožněn až po aktualizaci a účinnosti novely příloh A a B nařízení, do nichž bude zahrnut institut preventivní restructuralizace a restructuralizační správce.¹¹⁴ Německé prameny uvažují také o možnosti přímého účinku rozhodnutí dle nařízení Brusel I bis, kdy se však vykytují odchylné názory zda se vyluka insolvenčních a obdobných řízení z aplikovatelnosti nařízení Brusel I bis vztahuje také na preventivní restructuralizaci či nikoliv.¹¹⁵

Při aplikaci veřejné preventivní restructuralizace se postupuje dle části čtvrté ZPR obsahující speciální pravidla, v ostatním se postupuje dle ustanovení obecné preventivní restructuralizace. Mezi nejvýznamnější odlišnosti patří moment zahájení restructuralizace, kterým je den dojití návrhu podnikatele na zahájení restructuralizace spolu s výzvou k zahájení jednání o plánu restructuralizačnímu soudu. K doručování písemností dochází vyhláškou a dokumenty jsou zveřejňovány v restructuralizačním rejstříku. V neposlední řadě, obdobně jako

---

¹¹¹ Usnesení MS v Praze ze dne 8.3.2024, č.j. MSPH 79 INS 2463/2024-A-12. [online]. Dostupné z: https://isir.justice.cz/isir/ueu/evidence_upadcu_detail.do?id=0F46945129AFFACFE06333F21FAC0B2A.

¹¹² Např. usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 5. 3. 2024, č.j. KSBR 45 INS 14923/2023-B-18 [online]. Dostupné z: https://isir.justice.cz/isir/ueu/evidence_upadcu_detail.do?id=05EC346222325AD9E06333F21FACA22E

¹¹³ Nařízení EP a Rady (EU) 2015/848 ze dne 20. května 2015 o insolvenčním řízení, v platném znění.

¹¹⁴ HAVEL, Bohumil. In: HAVEL, Bohumil a kol. *Zákon o preventivní restructuralizaci: komentář s Ekonomickým průvodcem*. Praha: Wolters Kluwer, 2024, s. 265-266.

¹¹⁵ SKAURADZUN, D. FRIDGEN, A. In: *Münchener Kommentar zum StaRUG*. München: C. H. Beck, 2023, s. 1385-1406.

je tomu v insolvenčním řízení, veřejná restrukturalizace stojí na konceptu přihlašování pohledávek v prekluzivní lhůtě. Podnikatelem vymezené dotčené strany se za přihlášené věřitele považují automaticky, avšak nedotčené strany mohou svým přihlášením dosáhnout pozice dotčené strany.¹¹⁶

---

¹¹⁶ § 105 a násl ZPR.

5. Dopad preventivní restrukturalizace na insolvenční řízení

Způsoby řešení úpadku dlužníka upravené insolvenčním zákonem fungují na jiných pravidlech než preventivní restrukturalizace. Nabízí se otázka do jaké míry můžeme preventivní restrukturalizaci řadit mezi dosavadní insolvenční postupy a případně zda se mohou navzájem ovlivňovat. Pro jejich vzájemné poměření je nutné si stanovit jejich hlavní odlišnosti.

Preventivní restrukturalizace je postavena zejména na těchto pravidlech:

- celý proces je semi-neformální, když přednostně je celý průběh ponechán na dohodě mezi podnikatelem a dotčenými stranami, a zákon nastupuje až při potřebě ochrany třetích osob a jejich práv;
- nejedná se o kolektivní proces, jelikož primárně probíhá pouze mezi podnikatelem a dotčenými stranami, jiné osoby „z venku“ bývají zapojeny sporadicky;
- průběh není běžně veřejně dostupný, zveřejňují se pouze nejzásadnější dokumenty a usnesení o nichž tak stanoví ZPR (např. usnesení o vyhlášení všeobecného moratoria);
- přítomnost restrukturalizačního správce není nezbytná, je ustanoven pouze pro určité úkoly;
- soud jako autorita do procesu vstupuje v zákonem stanovených případech, zejména pokud hrozí, že by byl jinak proces preventivní restrukturalizace ohrožen či zmařen (např. rozhodnutí o aktivaci moratoria, potvrzení restrukturalizačního plánu apod.);
- v případě vyhlášené ochrany v podobě moratoria ZPR přijímá opatření pro usnadnění zachování běžného dosavadního provozu podniku, a to zejména nemožností druhé strany vypovědět nesplněné dodavatelské smlouvy či systaci doložek v neprospěch podnikatele vázané na zahájení postupů dle ZPR.¹¹⁷

Naproti tomu insolvenční řízení stojí na následujících pravidlech:

- proces je velmi formalizovaný a probíhá za zákonem stanovených pravidlech, průběh řídí insolvenční soud a správce;
- jedná se o kolektivní proces, kdy může být zapojen široký okruh osob počínaje dlužníkem, přihlášenými věřiteli, insolvenčním soudem, insolvenčním správcem, ale i státní zastupitelství, osoby domáhající se vyoučení majetku z majtkové podstaty či osoby vůči kterým je namítána neúčinnost právních úkonů;
- průběh je zveřejňován na insolvenčním rejstříku, tedy je veřejně bezplatně dostupný pro každého;

---

¹¹⁷ HAVEL, Bohumil. In: SCHÖNFELD, Jaroslav a kol. *Insolvenční praxe: problémy a výzvy pro léta dvacátá*. V Praze: C.H. Beck, 2020, s. 159-161.

- insolvenční správce je povinným prvkem přítomným téměř celému insolvenčnímu řízení;
- soud je povinným procesním subjektem přítomným celému insolvenčnímu řízení od okamžiku zahájení insolvenčního řízení na návrh;
- IZ nezakotvuje mnoho opatření k usnadnění zachování dosavadního provozu podniku, když zakotvuje sice moratorium, ale velmi omezené a na velmi krátkou dobu, a jehož účelem je zejména záchrana pouze jádra podniku, tedy smyslu jeho existence, a jeho restart.

5.1. Souběh řízení dle IZ a ZPR

Preventivní restrukturalizaci je obecně možné aplikovat dříve, než postupy upravené insolvenčním zákonem a to v závislosti na fázi finanční situace, ve které se podnikatel nachází. Pokud si podnikatel finanční obtíže uvědomí dostatečně včas, má možnost požádat soud o přiznání ochranné lhůty ve smyslu moratoria, a tím se vyhnout možnému zahájení insolvenčního řízení a uplatňování práv věřitelů spočívajících ve vymáhání jejich pohledávek. V takové ochranné lhůtě získává podnikatel čas vyjednat s klíčovými věřiteli podmínky, za kterých dojde k ozdravení podniku, obnovení jeho cash-flow a uspokojení závazků podnikatele.

Dle ust. § 97 odst. 6 IZ se nepřihlíží k insolvenčnímu návrhu věřitele, vůči kterému trvají účinky všeobecného či individuálního moratoria. Z uvedeného vyplývá, že insolvenční návrh je stále oprávněn podat věřitel podnikatele, na něhož nedopadají účinky moratoria. Naproti tomu, § 78 odst. 1 ZPR říká, že po dobu trvání účinků všeobecného moratoria nelze zahájit insolvenční řízení na návrh věřitele, přičemž pouze na základě jazykového výkladu ustanovení není zřejmé, zda se jedná o všechny věřitele podnikatele nebo pouze věřitele vůči nimž působí účinky moratoria.

Vedení restrukturalizačního řízení obecně nebrání souběžnému vedení insolvenčního řízení. Pokud by v této souvislosti byl úpadek dlužníka v insolvenčním řízení zjištěn, restrukturalizační řízení končí ze zákona. K vydání rozhodnutí o úpadku přitom může dojít v kterékoliv fázi restrukturalizačního řízení a to až do splnění restrukturalizačního plánu.¹¹⁸ Analogicky lze uvažovat, že restrukturalizační řízení je možné zahájit kdykoliv v době do nabytí právní moci rozhodnutí insolvenčního soudu o úpadku dlužníka, ideálně s využitím všeobecného moratoria vůči všem věřitelům podnikatele, kdy důsledkem nebude možné

---

¹¹⁸ SPRINZ, Petr. KIAC, Martin. Průvodce preventivní restrukturalizací (díl 5) – skončení preventivní restrukturalizace. *Konkursní noviny*, 2023. roč. XXVII, č. 3, s. 20.

případně podaný věřitelský insolvenční návrh vůbec projednat a k návrhu se nebude ani přihlížet.

5.2. Moratorium

ZPR upravuje institut všeobecného a individuálního moratoria, jakož omezení vymáhání individuálních práv věřitelů vůči podnikateli, přičemž při transponování směrnice se současně zákonodárce se silně inspiroval dosavadní úpravou moratoria podle ust. § 115 a násl. IZ a zejména mimořádným moratoriem, které mohli podnikatelé využít jako krizový nástroj v době covidu. Tato skutečnost umožňuje při aplikaci moratorií dle ZPR vycházet ze zkušeností a judikatury moratorií dle insolvenčního zákona. Mezi moratoriem dle ZPR a moratoriem dle IZ však panují určité rozdíly.

Návrh na moratorium dle IZ je možné podat buď před zahájením insolvenčního řízení, přičemž za tohoto stavu nastávají účinky zahájení insolvenčního řízení vyhlášením moratoria, tak ve stanovené lhůtě po podání insolvenčního návrhu. Podmínkou moratoria dle IZ je mimo jiné, oproti moratoriu dle ZPR, také písemné prohlášení většiny věřitelů podle výše jejich pohledávek, že s vyhlášením moratoria souhlasí.¹¹⁹ V současné době je získání potřebné podpory věřitelů v rámci insolvence s ohledem na krátký čas k jednání podnikatele do prohlášení úpadku problematické. Pokud má podnikatel za sebou z jakéhokoliv důvodu neúspěšnou restrukturalizaci, může využít dosavadní negociaci s věřiteli k získání jejich podpory s moratoriem. Ideálně tak může podnikatel podat návrh na moratorium před zahájením insolvenčního řízení, kdy až do případného vyhlášení moratoria soudem je jednání o moratoriu neveřejné. Pokud tento postup podnikatel nestihne a je podán insolvenční návrh některým z věřitelů, může podnikatel stále návrh na moratorium podat, avšak zde již nastává prvek veřejnosti od okamžiku zveřejnění insolvenčního návrhu, tedy i návrh na moratorium bude zveřejněn.¹²⁰ V obou případech vyhlášením moratoria podnikatel získá potřebný časový prostor buď svoji situaci zcela vyřešit nebo k přípravě předbalené reorganizace. První možnost je obecně méně pravděpodobná, ale dle autorky si ji lze představit v situaci, kdy v rámci jednání o restrukturalizaci podnikatel předjedná nové financování a jeho investor je ochoten na jeho poskytnutí trvat. Podnikatel by tak získal prostředky k úhradě pohledávek věřitelů, kdy jediným

---

¹¹⁹ BRAUN, Tomáš. In: MLEJNKOVÁ, Ivana a kol. *Praktický průvodce insolvenčním řízením: komplexní výklad insolvenčního zákona a souvisejících právních předpisů určený nejen pro odbornou veřejnost*. [online] Praha: Dashöfer Holding, 2007. [cit. 30.6.2024] Dostupné z: databáze insolvenční-zákon-komentar.cz.

¹²⁰ ŽÍŽLAVSKÝ. In: SIGMUND, Adam a kol. *Zákon o preventivní restrukturalizaci*. Praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2023, s. 248.

věřitelem by nadále zůstal pouze poskytovatel financování, a zcela by se vyhnul insolvenčnímu řízení. Odborně by tomu mohlo být při dojednávání prodeje dlužníkovy závodu či jeho části.

Cílem moratoria dle IZ je ozdravit provozuschopný podnik a vymanit se z insolvenčního řízení, ovšem dosud nebylo v praxi obecně příliš úspěšné, neboť potíže podnikatele v této fázi jsou již velmi rozsáhlé a ochota věřitelů k tomuto postupu nízká. V návaznosti na restrukturalizaci se však nabízí podnikateli další způsob uchopení moratoria dle IZ, kdy může být tento institut dalším stádiem po neúspěšné restrukturalizaci s využitím získaných výsledků. Sěžejním předpokladem zůstává požadavek včasného řešení podnikatelské situace, ideálně s prvotním pokusem restrukturalizace, neboť postupy restrukturalizace jsou pro podnikatele jistě příznivější, když příkladem moratorium dle ZPR nepředpokládá podporu ze strany věřitelů.

5.3. Reorganizace

Pro případ zrušení restrukturalizačního plánu nebo skončení restrukturalizace jinak než splněním restrukturalizačního plánu, nebo jiných důvodů kvůli nimž nepřipadá restrukturalizace v úvahu, se nabízí možnost využití průběhu a výsledků negociace dosažených v rámci preventivní restrukturalizace mezi stranami pro usnadnění přístupu k sanačním postupům dle insolvenčního zákona, zejména pak pro předbalenou reorganizaci.

Předbalená reorganizace je sanační způsob řešení dlužníkovy úpadku upravený insolvenčním zákonem, spočívající v postupném uspokojování pohledávek dlužníka při zachování provozu dlužníkovy podniku. Ozdravení podniku má být dosaženo na základě plnění opatření vymezených v soudem potvrzeném reorganizačním plánu, za průběžné kontroly věřitelů, insolvenčního správce a soudu. Předbalená reorganizace je možná pokud dlužník spolu s insolvenčním návrhem, nejpozději však do rozhodnutí o úpadku, předloží soudu reorganizační plán přijatý alespoň polovinou zajištěných a polovinou nezajištěných věřitelů počítaných podle výše jejich pohledávek. Předbalená reorganizace je takto zpřístupněna i podnikatelům, kteří nesplňují kvalitativní předpoklady (počet zaměstnanců nebo obrát) pro obecnou reorganizaci dle IZ. Pokud dlužník reorganizační plán předloží spolu s insolvenčním návrhem pak soud může spolu s rozhodnutím o úpadku rovnou povolit reorganizaci. Tímto postupem se zásadně snižuje čas na schválení a provedení reorganizace a přispívá

k maximálnímu zachování odběratelsko-dodavatelských vztahů a udržení konceptu going concern.¹²¹

Konstrukce předjednané reorganizace závisí na aktivním zapojení dlužníka a jeho věřitelů, a jejich vzájemnou kooperaci, když zásadním podkladem k dosažení takového stavu může být jejich jednání proběhlá v rámci restrukturalizace, zejména reorganizační plán může výrazně vycházet ze sanačního projektu či restrukturalizačního plánu zpracovaného v rámci restrukturalizace.

Z důvodu podobnosti obecných obrysů obou institutů se reorganizace může zdát velmi efektivním následným nástrojem za situace, kdy se dlužník pokusí svůj podnik nejprve restrukturalizovat, ale ke konečné dohodě mezi managementem dlužníka a věřiteli nakonec nedojde. Pro následnou případnou reorganizaci tak má podnikatel již na čem stavět a úspěšná reorganizace podniku se může zdát dosažitelnější.¹²²

S ohledem na možné zneužívání insolvenčních postupů předbalené reorganizace a moratoria, se nabízí úvaha, zda se preventivní restrukturalizace nemůže stát jen dalším nástrojem k získáním času a prostoru ke zneužití sanačních postupů.¹²³

5.4. Ochrana financování

Jak bylo zmíněno v rámci podkapitoly 3.5 práce, úspěšnost restrukturalizace podniku často závisí na poskytnutí přídavného financování. Pro případ, že by restrukturalizace nebyla úspěšná a naproti tomu bylo zahájeno insolvenční řízení, bylo nutné upevnit pozici investorů a zajistit jejich ochranu, a motivovat je k poskytnutí pomoci podnikateli v restrukturalizaci.

Preventivní restrukturalizace umožňuje jak prozatímní financování poskytované po dobu trvání všeobecného moratoria, tak nové financování poskytované po potvrzení restrukturalizačního plánu. Dalšími přípustnými platbami se rozumí zejména náklady spojené s přípravou, sestavením, přijímáním a potvrzením plánu, náklady za odborné poradenství nebo plnění související s obvyklým hospodařením.¹²⁴

Na základě ust. § 240 IZ může insolvenční správce odporovat právním jednáním, pokud tato jednání byla bez přiměřeného protiplnění, zvýhodňovala některého věřitele na úkor věřitelů jiných nebo některého věřitele neúměrně zkrátila, a to učiněným až 5 let před zahájením

¹²¹ SCHÖNFELD, Jaroslav, SPRINZ, Petr. § 148 Spojení rozhodnutí o úpadku s rozhodnutím o způsobu jeho řešení a předjednaná reorganizace. In: Sprinz, P. a kol. Insolvenční zákon. Komentář. [online] Praha: C. H. Beck, 2023. [cit. 30.6.2024]. Dostupné z: databáze beck-online.cz.

¹²² KALIŠ, Petr. PROUZA, Jiří. *Reorganizace dlužníka a zachování provozu jeho podniku*. Advokátní deník [online]. [cit 5.6.2024]. Dostupné z: databáze advokatnidenik.cz.

¹²³ SCHÖNFELD. In: SCHÖNFELD, Jaroslav a kol. *2023: start preventivní restrukturalizace: nová šance pro podnikatele, nebo velký problém pro věřitele?* V Praze: C.H. Beck, 2023, s. 101-102.

¹²⁴ § 27 ZPR

insolvenčního řízení. Odpůrčí žaloba se podává proti subjektu, kterému takové plnění bylo poskytnuto a v případě úspěšnosti žaloby budou taková právní jednání prohlášena za neúčinná. Důsledkem může být popření pohledávky věřitele z takto poskytnutého financování nebo získání poskytnutého plnění zpět do majetkové podstaty dlužníka, resp. zahrnutí pohledávky na vydání takového plnění do soupisu majetkové podstaty dlužníka.¹²⁵

Pro případ prohlášení úpadku dlužníka jsou proto na základě ust. § 28 ZPR chráněni poskytovatelé financování proti zpochybnění smluv, na základě nichž bylo podnikateli financování v průběhu preventivní restrukturalizace poskytováno, jakož i smluvní obchodní partneri proti vracení plnění, jež jim bylo podnikatelem poskytnuto oproti jinému plnění souvisejícímu s průběhem preventivní restrukturalizace, a insolvenční správce tak při splnění požadovaných předpokladů není oprávněn proti takovým osobám podat odpůrčí žalobu. Dále mají pohledávky z financování přednostní pořadí a jsou tedy postaveny na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou, které se uspokojují kdykoliv v průběhu insolvenčního řízení v plné výši. Konečně je chráněn management podnikatele proti odpovědnosti za škodu pokud bylo financování přijato v dobré víře.¹²⁶

5.5. Další možné dopady a střety řízení dle ZPR a IZ

Podle ust. § 24 odst. 1 IZ je insolvenční správce z insolvenčního řízení vyloučen, pokud v posledních 3 letech před zahájení vykonával funkci restrukturalizačního správce dlužníka nebo osoby s dlužníkem tvořící koncern. V této souvislosti se nabízí dva úhly pohledu. Na jednu stranu restrukturalizační správce, který vykonával funkci v rámci restrukturalizace podniku, již disponuje potřebnými informacemi a podklady o provozu podnikatele, které by byly využitelné v následném insolvenčním řízení. Argumentem zachování hospodárnosti a efektivnosti by bylo možno uvažovat o ustanovení stejné osoby správce i v rámci insolvenčního řízení. Naproti tomu však stojí riziko upřednostňování ze strany správce jiného způsobu řešení finančních potíží podnikatele, především konkursu v insolvenčním řízení, a v tomto smyslu řízení směřovat. Vyloučení osoby restrukturalizačního správce z insolvenčního řízení dle autorky může napomoci k vyloučení jakýchkoliv snah o ovlivnění restrukturalizačního řízení a naproti tomu přispění k transparentnosti a maximálnímu zachování nezávislosti a nestrannosti restrukturalizačního správce a vykonávání jeho funkce s odbornou péčí.

---

¹²⁵ KUHN. In: HAVEL, Bohumil a kol. *Zákon o preventivní restrukturalizaci: komentář s Ekonomickým průvodcem*. Praha: Wolters Kluwer, 2024, st. 114.

¹²⁶ ŽIŽLAVSKÝ. In: SIGMUND, Adam a kol. *Zákon o preventivní restrukturalizaci. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2023, s. 107-108.

Další otázkou dopadů na insolvenční řízení je nastavení lhůt v restrukturalizaci, které jsou z důvodu nutnosti zachování rychlosti a efektivnosti řízení velmi krátké. Pro představu, lhůta soudu k posouzení návrhu na všeobecné moratorium je jeden pracovní den od dojití návrhu soudu. V této souvislosti se nabízí otázka nutnosti posílení personálního i materiálního zázemí soudu i insolvenčních správců tak, aby nedošlo k prioritizaci restrukturalizace na úkor insolvenčních řízení.

Úvaha se nabízí i na poli využitelnosti znaleckých posudků na ocenění závodu vyhotovených pro účely restrukturalizačního řízení v rámci insolvenčního řízení. Na základě ust. § 43 odst. 3 IZ je umožněno v rámci insolvenčního řízení užít znalecký posudek vypracovaný v exekučním řízení. Analogicky by tak přicházelo v úvahu užití znaleckého posudku vypracovaného v rámci restrukturalizace pro účely insolvenčního řízení. ZPR přitom neupravuje ani požadavek účelu ocenění. Pro postupy dle IZ se dlužníkům podnik oceňuje stanovením likvidační hodnoty tj. vytváří se fikce jako by provoz podniku skončil ke dni podání znaleckého posudku. Uvedené platí jak pro konkurs, tak zejména pro reorganizaci. Smyslem reorganizačního posudku je přitom poskytnutí informace věřitelům o alternativním uspokojení mimo posuzovanou reorganizaci. Autorka má proto za to, že s ohledem na podobnost obou snančních institutů by ocenění v restrukturalizaci mohlo vycházet z praxe insolvenčního řízení, a umožnit jejich „propůjčení“ do řízení dle IZ.¹²⁷

Obecně lze konstatovat, že teprve budoucí praxe a zkušenosti odhalí, jak lze oba modely vzájemně využívat, co bude mezi oběma řízeními funkčně přenositelné a jaký dopad na sebe řízení budou mít.

5.6. Liberty Ostrava

Praktická využitelnost institutu preventivní restrukturalizace byla aplikována poprvé již několik měsíců po nabytí účinnosti ZPR u společnosti Liberty Ostrava a.s (dále jen „podnikatel“). Průběh preventivní restrukturalizace bylo možné v omezené míře sledovat prostřednictvím úřední desky Krajského soudu v Ostravě, pod sp. zn. 12 C 1/2023. Zveřejňování informací má probíhat do doby zpřístupnění restrukturalizačního rejstříku rovněž prostřednictvím sbírky listin obchodního rejstříku, avšak k tomu v tomto případě téměř nedocházelo.

Podnikatel podal v listopadu 2023 návrh na vyhlášení individuálního moratoria vůči jeho největšímu věřiteli společnosti TAMEH Czech s.r.o. (dále jen „TAMEH“), jež byla hlavním

---

¹²⁷ SIGMUND, Adam. *Specifika oceňování podniku v insolvenční*. Advokátní deník [online]. [cit 30.6.2024]. Dostupné z: databáze advokatnidenik.cz.

dotavatelem energií podnikatele. Soud návrhu podnikatele vyhověl, přičemž bylo podnikateli uloženo, aby ve lhůtě 30 dnů zahájil restrukturalizační řízení. V prosinci 2023 oznámil podnikatel u restrukturalizačního soudu zahájení preventivní restrukturalizace a navrhl zahájení restrukturalizačního řízení, současně navrhl všeobecné moratorium vůči všem jeho věřitelům i dalším osobám s právem vůči podnikateli. K návrhu připojil sanační projekt, písemnou výzvu k zahájení jednání o restrukturalizačním plánu, jež byla doručena dotčeným stranám, seznam dotčených práv a v neposlední řadě znalecký posudek osvědčující mezeru krytí podnikatele ve výši 9,1 %, čímž byla dokázána neexistence podnikatelova úpadku. Dále bylo doloženo vypořádání se znalce s námitkami dotčených stran proti znaleckému posudku a soud proto deklaroval platnost znaleckého posudku jako přílohy, dle které se podnikatel nenachází v úpadku ve formě platební neschopnosti. Soud zhodnotil, že příslušný návrh má předepsané obsahové a formální náležitosti, jsou k němu přiloženy předepsané přílohy a z restrukturalizačního spisu soudu známy žádné skutečnosti, které by nasvědčovaly nepoctivý záměr podnikatele a proto všeobecné moratorium usnesením vyhlásil. Z důvodu masivních účinků moratoria na velké množství věřitelů podnikatele a s ohledem na spory mezi podnikatelem a klíčovým věřitelem TAMEH soud naznal potřebnost nezávislého pohledu na činnost podnikatele a jmenoval restrukturalizačního správce.¹²⁸

Na návrh podnikatele bylo všeobecné moratorium prodlouženo o další 3 měsíce, neboť restrukturalizační plán byl dotčeným stranám předložen k hlasování a byla tak naplněna zákonná podmínka prodloužení spočívající v určité pokročilé fáze restrukturalizace. V rámci podnikatelova návrhu na prodloužení byl předložen aktualizovaný znalecký posudek osvědčující mezeru krytí ve výši 5,3 %.¹²⁹

V květnu 2024 byl zveřejněn návrh podnikatele na potvrzení restrukturalizačního plánu soudem. Návrh byl předložen mimo jiné spolu s restrukturalizačním plánem podnikatele, který byl přijat většinou skupin dotčených stran. V rámci návrhu bylo podnikatelem konstatováno zúžení dotčených stran o věřitele TAMEH z důvodu neslučitelnosti zájmů, kdy dle podnikatele bylo dosaženo potřebného souhlasu dotčených stran s takovým postupem. Na základě ZPR však není zcela jasné, zda je potřebná většina souhlasících dotčených stran počítána spolu s hlasy vylučované dotčené strany nebo bez.¹³⁰ V rámci doplnění návrhu na potvrzení plánu soudem podnikatel odůvodnil nesoulad sanačního projektu s restrukturalizačním plánem, když sanační projekt počítal s klíčovým věřitelem, který však neměl nikdy zájem najít konsensus

---

¹²⁸ Usnesení KS v Ostravě ze dne 21.12.2023, č.j. 12 C 1/2023-13, [online]. Dostupné z: <https://infodeska.justice.cz/subjekt.aspx?subjkod=208000>

¹²⁹ Usnesení KS V Ostravě ze dne 21.3.2024, č.j. 12 C 1/2023-101, [online]. Tamtéž.

¹³⁰ Návrh na potvrzení restrukturalizačního soudu ze dne 24.4.2024, č.j. 12 C 1/2023-871, [online]. Tamtéž.

na postupu. Dne 13.6.2024 bylo zveřejněno oznámení podnikatele o skončení preventivní restrukturalizace. Tentýž den bylo na návrh podnikatele zahájeno insolvenční řízení tohoto podnikatele, neboť u něj nastal úpadek ve formě platební neschopnosti. Situace nastala z důvodu snížení vyhlídek na úspěch restrukturalizace, tlaku věřitelů na likviditu a akumulaci nových pohledávek po splatnosti. V rámci insolvenčního řízení je podnikatelem navrhováno povolení reorganizace při splnění kvantitativních podmínek dle ust. § 316 odst. 4 IZ.¹³¹

Celým průběhem restrukturalizace se prolínal obchodní spor mezi Liberty Ostrava a TAMEH, jež měl markantní dopad na vývoj restrukturalizace. Oba podniky byly svými dodávkami služeb úzce provázány a byly na sobě vzájemně velmi závislé. Důsledkem nemožnosti plnění závazků podnikatele vůči TAMEH a sístaci vymáhání práv TAMEH vůči podnikateli došlo k úpadku TAMEH a bylo zahájeno jeho insolvenční řízení. Naproti tomu podnikatel přišel o rozhodujícího dodavatele energií potřebného pro jeho provozuschopnost. Ze strany TAMEH došlo k podání četných námitek v neprospěch restrukturalizace podnikatele jakož i k odvolání proti vyhlášení všeobecného moratoria. Soud v této souvislosti přijal, že mezi společnostmi „...jde o individuální obchodní spor, v rámci kterého každá z jeho stran tvrdí svůj pohled na věc. Insolvenční řízení (jehož zahájení věřitelským návrhem brání všeobecné moratorium) přitom v žádném případě není pojmově určeno k řešení takových individuálních sporů. Odpovídajícím procesním rámcem pro řešení takových sporů je civilní nalézací řízení, které přitom dle sdělení podnikatele mezi oběma stranami již probíhá ... Ochrana tvrzených práv společnosti TAMEH Czech s.r.o. je tak zajištěna. Tvrzené pohledávky této společnosti navíc nebudou preventivní restrukturalizací podnikatele nijak dotčeny.“¹³².

Úpadek TAMEH je v době zpracování práce řešen reorganizací. Pokud by byla současně povolena reorganizace Liberty Ostrava, mohlo by být uvažováno nad určitou kooperací provozů obou společností s ohledem na jejich úzkou fungující propojenost v minulosti. Podnikateli se navíc nabízí v rámci reorganizace využít některá opatření navrhovaná v restrukturalizačním plánu, pokud to jejich povaha a možnosti dovolí. Využít by podnikatel mohl zejména revizi obchodního a provozního plánu, prodej zbytných pozemků a budov nebo renegociaci smluv na standardní tržní podmínky. Nutno podotknout, že na základě ust. § 229 odst. 3 písm. b) je dispoziční oprávnění k nakládání s majetkovou podstatou v době od zjištění úpadku do rozhodnutí o způsobu jeho řešení v rukou dlužníka, přičemž na základě usnesení soudu o úpadku¹³³ nebylo toto oprávnění nijak omezeno.

---

¹³¹ Usnesení KS V Ostravě ze dne 13.6.2024, č.j. 12 C 1/2023-192, [online]. Tamtéž.

¹³² Usnesení VS v Olomouci ze dne 22.4.2024, č.j. 11 Co 1/2024-635, [online]. Tamtéž.

¹³³ Usnesení KS v Ostravě ze dne 21.6.2024, č.j. KSOS 37 INS 10270/2024-A-25, [online]. Dostupné z: https://isir.justice.cz/isir/ueu/evidence_upadcu_detail.do?id=16A8C93F1AFDFDB7E06333F21FAC5297

Závěrem této podkapitoly lze konstatovat, že usnesení soudu vydaná v rámci restrukturalizace podnikatele byly velmi obsahově vyčerpávající co do odůvodnění a poučení soudu, když soud citoval veškerá dotčená ustanovení ZPR, jakož také výňatky z důvodové zprávy k ZPR a snažil se je vyložit pro konkrétní dotčenou situaci. Adresátům a čtenářům usnesení byl tak poskytnut kvalitní a ucelený obraz o situaci a průběhu preventivní restrukturalizace.

6. Komparace s německou právní úpravou preventivní restrukturalizace

S ohledem na kulturní a právní blízkost českého a německého právního systému a podobnost obou národních úprav insolvenčního práva není divu, že inspiračním zdrojem našich zákonodárců se stala německá právní úprava restrukturalizace, která již institut do svého právního řádu implementovala.

Mezi nejvýznamnější základní odlišnosti patří bezesporu umožnění přístupu k restrukturalizaci nejen ve stavu finančních potíží podniku, jak je tomu v naší právní úpravě, ale za určitých podmínek i ve stavu hrozícího úpadku či úpadku.¹³⁴

6.1. Včasné varování

Systém včasného varování funguje v německé právní úpravě již v rámci zákona o akciových společnostech (AktG) a zákona o společnostech s ručením omezením (GmbHG), když konkrétně § 91 odst 2 AktG zakotvuje povinnost představenstva přijmout vhodná opatření a zřídit kontrolní systém ke včasnému rozpoznání finančního ohrožení podniku. Německá legislativa však zakotvuje i další způsoby ochrany společnosti před úpadkem, jejichž porušení může vést až k trestněprávním následkům. Tak například u společnosti s ručením omezeným má jednatel povinnost svolat valnou hromadu a informovat společníky o ztrátě poloviny základního kapitálu, jinak se vystavuje trestnímu stíhání, odpovědnosti za škodu, která tím společnosti vznikla, a odvolání jednatel z funkce.¹³⁵ Tuto povinnost má jednatel kdykoliv, kdy to vyžaduje „dobro společnosti“.¹³⁶

Dále společnosti s absencí společníka ručícího osobně jsou povinny podávat a zveřejňovat spolu s roční účetní závěrkou také zprávu o hospodaření společnosti, která udává ucelený obraz o dosavadní finanční situaci společnosti a jejím očekávaném vývoji, jakož i případných rizicích. Od této povinnosti jsou osvobozeny některé malé a střední podniky, u nichž je však riziko zanedbání včasného odhalení a řešení finančních potíží vyšší.¹³⁷ Malé podniky mají narozdíl od větších podniků omezené možnosti jak si všimnout a uvědomit rozvíjejících se finančních

---

¹³⁴ WOLFGAST. In: WOLFGAST, Matthias, GRAUER, Philipp a kol. *StaRUG.online* [online] 3. vydání, Berlin: Wolgast/Grauer-Bearbeiter, 2022. ust. § 1, marg. č. 29-30.

¹³⁵ § 43, § 49, § 84 GmbHG.

¹³⁶ § 111 odst. 3 věta 1 AktG ve spojení s § 52 GmbHG.

¹³⁷ Srov. HAGHANI, Sascha a kol. *Die nächste Krise kommt bestimmt. Unternehmen müssen sich nun den neuen Herausforderungen stellen*. Restrukturierungsstudie 2022. [online] Mnichov: Roland Berger GmbH, 2022 [cit. 30.6.2024]. Dostupné z: databáze rolandberger.com, s. 3-17.

potíží a právě těmito podniky jsou insolvenční návrhy podávány až příliš pozdě, kdy není možné uvažovat o sanaci.

Informace o možnostech a dostupnosti systému včasného varování poskytuje Spolkové ministerstvo spravedlnosti na svých internetových volně dostupných stránkách.¹³⁸

6.2. Moratorium

Pro snažší přístup k restrukturalizačním opatřením může podnikatel požádat soud o vyhlášení stabilizačního příkazu neboli moratoria a to vůči jednotlivým nebo všem věřitelům. K návrhu je povinen přiložit aktualizovaný restrukturalizační plán nebo, není-li plán k dispozici, aktualizovaný koncept restrukturalizace a finanční plán na období dalších 6 měsíců v němž budou prezentovány zdroje nového financování.¹³⁹

Stabilizace je možná po dobu nejdéle 3 měsíců, přičemž tuto dobu lze za stanovených podmínek proloužit na 4 měsíce. Další stabilizační příkazy lze vydat pokud je podán návrh na potvrzení restrukturalizačního plánu soudem a to do doby, kdy se potvrzení soudu nestane právně závazným. Celková doba stabilizace však nesmí překročit 8 měsíců.¹⁴⁰

Mezi předpoklady stabilizace patří pravdivost skutečností na nichž se stabilizace zakládá, důvodnost stabilizace, poctivost dlužníka, předpoklad úspěšnosti restrukturalizačních opatření či ochota a schopnost dlužníka poměřovat zájmy podniku se zájmy věřitelů.¹⁴¹

Po dobu trvání stabilizace je podnikatel povinen zajištěným věřitelům uhradit dlužné úroky a průběžně jim finančně vyrovnávat ztrátu hodnoty předmětu zajištění jeho opotřebením.¹⁴²

6.3. Restrukturalizační plán

Restrukturalizační plán může dopadat na zajištěné i nezajištěné věřitele. Pokud je dlužníkem právnická osoba mohou být plánem dotčeny i podíly společníků, které mohou být v rámci opatření převedeny na jiné osoby. Nabízí se však i jiná opatření dle práva obchodních korporací. Dále může restrukturalizační opatření dopadat na zajištěný majetek koncernových osob, pokud to bude zajištěnému věřiteli přiměřeně kompenzováno.¹⁴³

Plán sestává z výkladové a návrhové části.¹⁴⁴ Výkladová část popisuje základ a účinky plánu, dále veškeré relevantní informace pro rozhodnutí dotčených stran o plánu včetně příčin

---

¹³⁸ § 101 Unternehmensstabilisierung- und -restrukturierungsgesetz (dále jen „StaRUG“).

¹³⁹ § 50 StaRUG.

¹⁴⁰ § 53 StaRUG.

¹⁴¹ § 51 StaRUG.

¹⁴² § 54 StaRUG.

¹⁴³ § 2 StaRUG.

¹⁴⁴ § 5 StaRUG.

krize, výčtu opatření k odvrácení krize jakož i propočtu odhadované míry uspokojení věřitelů v rámci restrukturalizace (test nejlepšího zájmu věřitelů).¹⁴⁵ Operativní část stanovuje zásadní odlišnost oproti naší úpravě, tedy možnost přeměny pohledávek na podíly nebo členská práva v rámci dlužníka pokud s tím nabývajícím věřitelé souhlasí.¹⁴⁶

K přijetí plánu činí dlužník vůči dotčeným věřitelům nabídku k přijetí k níž je připojen úplný restrukturalizační plán spolu s přílohami, popisem vzniklých i očekávaných nákladů a odměny restrukturalizačnímu pověřenci. Před předložením nabídky musí být všem věřitelům dána možnost společného projednání plánu, jinak musí možnost navrhnoutí projednání umožňovat nabídka¹⁴⁷.

Přijímání plánu se děje prostřednictvím hlasování na schůzi dotčených stran nebo elektronicky, kdy musí být zachováno právo dotčených věřitelů na projednání plánu na schůzi. Dotčení věřitelé jsou oprávněni předkládat návrhy na změnu plánu a to až do dne předcházejícího konání schůze. Dlužník může dát hlasovat o plánu buďto mimosoudně nebo ve zvláštním soudním řízení, přičemž preferovanou variantou je přijetí plánu mimosoudně při zachování maximální autonomie vůle stran¹⁴⁸.

Plán je přijat pokud o něm hlasuje $\frac{3}{4}$ většina členů v každé skupině podle výše pohledávek. Pokud požadovaná většina v rámci skupiny není dosažena, lze za splnění podmínek pravidla nejlepšího zájmu či pravidla absolutní přednosti nesouhlas skupiny překonat. Pravidla se projevují zejména tak, že nesouhlasící strana nebude nepřiměřeně poškozena důsledkem plánu či obdrží přiměřený podíl ze zisku podniku, nebo bude plně uspokojena za situace kdy by podřízený věřitel měl obdržet jakékoliv plnění.¹⁴⁹

V průběhu přijímání a schvalování plánu je více akcentováno na dostupnost společného projednání plánu, kdy projednání může vyvolat jak dlužník tak i dotčené strany.¹⁵⁰ Zejména pak předběžný přezkum relevantních otázek pro potvrzení restrukturalizačního plánu umožněný jak v rámci mimosoudního přijímání tak v rámci soudního přijímání plánu.¹⁵¹

Restrukturalizační soud, jehož funkci plní vyšší krajský soud (Oberlandesgericht)¹⁵², je před samotným projednáním plánu oprávněn nařídit na návrh dlužníka předběžné posouzení plánu, jehož účelem je projednání veškerých podstatných otázek pro jeho přijetí. Dále je soud

---

¹⁴⁵ § 6 StaRUG.

¹⁴⁶ § 7 odst. 4 StaRUG.

¹⁴⁷ § 17 StaRUG.

¹⁴⁸ HIRTE. In: BRAUN a kol. *StaRUG: Unternehmensstabilisierungs- und -restrukturierungsgesetz*. Komentář. Mnichov: Verlag C. H. Beck oHG, 2021, s. 177 a násl.

¹⁴⁹ § 25, 26, 27 StaRUG

¹⁵⁰ Srov. § 21 a § 46 StaRUG

¹⁵¹ LAROCHE. In: FLÖTHER, Lucas a kol. *StaRUG - Unternehmensstabilisierungs- und -restrukturierungsgesetz*. Komentář. Mnichov: C. H. Beck oHG, 2021. § 46, marg. 3.

¹⁵² srov. insolvenčními soudy jsou soudy okresní (Amtsgericht) - § 2 Insolvenzordnung.

oprávněn na návrh dlužníka nařídít jednání za účelem projednání plánu, hlasovacích práv a hlasování o plánu, jakož také posoudit případnou spornost hlasovacích práv.¹⁵³

Na žádost dlužníka soud rovněž potvrdí plán přijatý dotčenými stranami, přičemž nemusí tak učinit obligatorně. V ust. § 63 StaRUG jsou stanoveny situace, kdy soud potvrdit plán odmítne. Dále soud plán neschválí na návrh dotčené strany, která dlouhodobě tvrdí nedodržení testu nejlepšího zájmu. Dlužník se neschválení plánu z uvedeného důvodu může vyhnout, pokud v plánu vyčlení hotovostní rezervy pro případ, kdy by bylo porušení testu nejlepšího zájmu osvědčeno a dotčená strana na tom byla z důvodu přijetí plánu hůře. V takovém případě bude řízení o obdržení kompenzace z rezervy vedeno mimo restrukturalizaci.¹⁵⁴

Schválením plánu soudem nastává jeho účinnost a stává se vůči dlužníku exekučním titulem pro pohledávky, jež jsou označeny jako nesporné.

6.4. Restrukturalizační pověřenec

Restrukturalizační pověřenec může být ustanoven povinně nebo na návrh. K obligatornímu ustanovení správce dochází hlavně za situace, kdy mají být plánem či stabilizací dotčeny práva spotřebitelů nebo středních, malých či mikropodniků, nebo dlužník žádá o vydání všeobecného stabilizačního příkazu.¹⁵⁵ Fakultativní jmenování správce pak přichází v úvahu na návrh dlužníka nebo dotčených stran s více než 25 % hlasovacích práv.¹⁵⁶

Pověřencem může být osoba daňového poradce, auditora, advokáta či jiná fyzická osoba s obdobnou kvalifikací, se zkušenostmi s restrukturalizací a insolvencí, která je nezávislá na osobě dlužníka a věřitele. Při výběru osoby pověřence přihlédnou soud k návrhům osob zúčastněných na řízení, přičemž za stanovených podmínek musí soud jimi určenou osobu ustanovit, ledaže by taková osoba byla zjevně nevhodná, což musí zdůvodnit.¹⁵⁷

O standardní odměně pověřence rozhoduje soud na bázi hodinové odměny, kdy hodinová sazba pro osobu pověřence se stanoví do výše 350 EUR a pro jeho odborný personál do výše 200 EUR. Při stanovení sazby soud přihlíží k velikosti podniku, náročnosti a kvalifikaci pověřence a jeho zaměstnanců, přičemž odměnu může i navýšit.¹⁵⁸ V odůvodněných případech má pověřenec nárok také na zvláštní odměnu přesahující hodinovou sazbu standardní odměny.¹⁵⁹

---

¹⁵³ RICHTER, Tomáš. In: SCHÖNFELD, Jaroslav a kol. *Preventivní restrukturalizace. Revoluce v oblasti sanací podnikatelských subjektů*. V Praze: C.H. Beck, 2021, s. 125-135.

¹⁵⁴ Tamtéž.

¹⁵⁵ § 73 StaRUG.

¹⁵⁶ § 77 StaRUG.

¹⁵⁷ § 74 a 78 StaRUG.

¹⁵⁸ § 81 StaRUG.

¹⁵⁹ LUDWIG, Stefan. In: WOLGAST, Matthias, GRAUER, Philipp a kol. *StaRUG*. Online, 2. vydání, 2022, komentář k § 83, marg. č. 3.

7. Závěr

Restrukturalizace je ode dne 23.9.2024 součástí českého právního řádu. Stalo se tak na základě evropské směrnice o restrukturalizaci a insolvenční, která uložila členským státům Evropské unie začlenit institut preventivní restrukturalizace do svých národních právních řádů a přispět tak napříč státy k jeho sjednocení. Proces transpozice probíhal v souladu s principem minimální harmonizace, proto jednotlivé státy mohly přijmout institut s ohledem na jejich dosavadní právní systémy. Mezi klíčové prvky od nichž se státy odchytil nemohly patřit přerušování vymáhání individuálních nároků, u nás implementováno prostřednictvím všeobecného a individuálního moratoria, maximální přípustný požadavek souhlasu dotčených stran v jednotlivých hlasovacích skupinách stanoven na 75 % a možnost a podmínky pro vnučení plánu nesouhlasícím skupinám dotčených stran. S ohledem na uvedené tak autorka zanalyzovala klíčové principy preventivní restrukturalizace jak je udává směrnice, následně jak je uchopil národní zákon a pro komparaci rovněž jak je uchopili němečtí zákonodárci.

Práce se nejprve zabývá teoretickým vymezením restrukturalizace a dochází tak k její definici, objasnění předpokladů a principů na nichž je postavena, nastínění historických souvislostí sanačních postupů podniků, čímž došlo k začlenění preventivní restrukturalizace do systému sanačních postupů mezi neformální postupy soukromého práva a postupy formálního insolvenčního řízení, a v neposlední řadě k objasnění možností restrukturalizace podniku před přijetím předmětného nového zákona, jež byly založeny na soukromoprávních dohodách známé jako tzv. standstill.

Následně došlo k přiblížení významu evropské směrnice o restrukturalizaci a insolvenční a jejích hlavních bodů, neboť právě směrnice byla podnětem pro formalizování preventivní restrukturalizace přijetím právní úpravy. Zde byly uvedeny základní rámce směrnice a obligatorní nástroje restrukturalizace, jež jsou společné napříč členskými státy Evropské unie, a mezi které patří zejména přerušování vymáhání individuálních práv věřitelů, možnost vnučení restrukturalizačního plánu nesouhlasícím skupinám dotčených stran, restrukturalizační plán jako základní kámen restrukturalizace či nástroj včasného varování podnikatelů před finančními problémy,

Stěžejní část práce byla zaměřena na samotný zákon o preventivní restrukturalizaci, přičemž na začátek byly zmíněny prvotní záměry způsobu implementace preventivní restrukturalizace, jež vyústily v přijetí zcela nového samostatného zákona o preventivní restrukturalizaci namísto novelizaci stávajícího insolvenčního zákona. Dále bylo navázáno na předchozí kapitolu a klíčové nástroje v ní zmíněné byly interpretovány tak, jak byly v souladu s principem minimální harmonizace do národního právního řádu transponovány. V případě

osobní působnosti český zákonodárce nevyužil možnosti vztáhnout institut na nepodnikající fyzické osoby a omezil se pouze na osoby právnické - zejména malé a střední podniky, rovněž se omezil na přístupnost k preventivní restrukturalizaci pouze pro osoby nenacházející se v úpadku dle vnitrostátního práva. Naopak nad rámec směrnice šel národní zákon v zavedení sanačního projektu, předstupně restrukturalizačního plánu. V této části tak došlo k analýze nástroje včasného varování, postupu zahájení restrukturalizace, sanačního projektu, postupů a obsahu restrukturalizačního plánu, moratorií či restrukturalizačního správce. Závěrem kapitoly se autorka zmínila k zakotvení veřejné preventivní restrukturalizace jako modifikaci podléhající nařízení EU o insolvenčním řízení.

Daší část byla zaměřena na dopady postupů preventivní restrukturalizace na dosavadní postupy insolvenčního řízení dle insolvenčního zákona, přičemž nejprve byly zmíněny hlavní rozdíly mezi oběma řízeními, na to bylo navázáno úvahou možného souběhu obou řízení a případných dopadů restrukturalizace dle ZPR na insolvenční postupy dle IZ, jež autorka vnímá zejména v oblasti moratoria podle IZ, předbalené reorganizace nebo financování přijatého v rámci restrukturalizace, ale i v oblasti nastavení lhůt v rámci restrukturalizace nebo vyloučení restrukturalizačního správce v insolvenčním řízení. Případné dopady a vzájemné působení obou řízení se však ukáže až na základě praxe, neboť prozatím byla zahájena jediná preventivní restrukturalizace podniku, která skončila na základě podání dlužnického insolvenčního návrhu s následným zjištěním úpadku.

Závěrem autorka nastínila právní úpravu preventivní restrukturalizace v Německu, jež byla jedním z inspiračních zdrojů vnitrostátní úpravy. Autorka má za to, že obdobně by se v budoucnu mohli rovněž co do podobností obou právních úprav inspirovat také národní soudy při svém rozhodování německou judikaturou.

V souladu se vším výše uvedeným je nutné konstatovat, že preventivní restrukturalizace je na počátku svého vývoje, kdy jsou zákonem nastaveny její rámce, ale její další směřování, jakož i její využitelnost a úspěšnost (či neúspěšnost), bude dána následnou praxí. Je však nutné konstatovat, že se jedná o perspektivní nástroj pro aktivní podnikatele, kterým zhoršující se finanční situace jejich podniku není lhostejná.

8. Zdroje

8.1. Monografie

- [1] SCHÖNFELD, Jaroslav a kol. *Insolvenční praxe: problémy a výzvy pro léta dvacátá*. V Praze: C.H. Beck, 2020.
- [2] SCHÖNFELD, Jaroslav a kol. *2023: start preventivní restrukturalizace: nová šance pro podnikatele, nebo velký problém pro věřitele?* V Praze: C.H. Beck, 2023.
- [3] KISLINGEROVÁ, Eva, RICHTER, Tomáš, SMRČKA, Luboš a kol. *Insolvenční praxe v České republice v období 2008-2013*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013.
- [4] SCHÖNFELD, Jaroslav. *Preventivní restrukturalizace: Nová etapa koncepce sanačních procesů a její implementace do českého právního řádu*. Praha: TRITON, 2021.
- [5] SCHÖNFELD, Jaroslav a kol. *Transformace a restrukturalizace podniku*. V Praze: C.H. Beck, 2018. Beckova edice ekonomie.
- [6] SCHÖNFELD, Jaroslav a kol. *Preventivní restrukturalizace: revoluce v oblasti sanací podnikatelských subjektů*. V Praze: C.H. Beck, 2021.
- [7] MORAVEC, Tomáš. *Evropské insolvenční právo*. Praha: C. H. Beck, 2021.
- [8] HAVEL, Bohumil a Lucie ŽITŇANSKÁ, eds. *Fiduciární povinnosti orgánů společnosti na pomezí korporálního, insolvenčního a trestního práva*. Praha: Wolters Kluwer, 2020.
- [9] Alexander, J., Havel, B., Kuděj, M., Louda L., Schönfeld, J., *Mezera krytí v příkladech a související otázky*. Restrukturalizace a insolvence, 2017. Praha: Triton, 2017.
- [10] HAGHANI, Sascha a kol. *Die nächste Krise kommt bestimmt. Unternehmen müssen sich nun den neuen Herausforderungen stellen*. Restrukturierungsstudie 2022. [online] Mnichov, Roland Berger GmbH, 2022 [cit. 30.6.2024]. Dostupné z: databáze rolandberger.com

8.2. Komentáře

- [1] SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon. Komentář*. [online] 1. vydání (4. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023. [cit. 30.6.2024]. Dostupné z: databáze beck-online.cz.
- [2] MLEJNKOVÁ, Ivana a kol. *Praktický průvodce insolvenčním řízením: komplexní výklad insolvenčního zákona a souvisejících právních předpisů určený nejen pro*

- odbornou veřejnost. Komentář.* [online] Praha: Dashöfer Holding, 2007. [cit. 30.6.2024]. Dostupné z: databáze insolvenční-zákon-komentar.cz
- [3] SIGMUND, Adam a kol. *Zákon o preventivní restrukturalizaci. Praktický komentář.* Praha: Wolters Kluwer, 2023.
- [4] HAVEL, Bohumil a kol. *Zákon o preventivní restrukturalizaci: komentář s Ekonomickým průvodcem preventivní restrukturalizací.* Praha: Wolters Kluwer, 2024.
- [5] PAULUS, Christoph. DAMMANN, Reinhard. *European preventive restructuring: Article-by-article commentary. Komentář.* Munich/Oxford/Baden-Baden: Beck/Hart/Nomos, 2021. ISBN 978340675350 (Beck)/ISBN 9781509938810 (Hart)/ISBN 9783848769551 (Nomos).
- [6] STÜRNER, Rolf. *Münchener Kommentar zum StaRUG. Komentář.* Mnichov: C. H. Beck, 2023.
- [7] FLÖTHER, Lucas a kol. *StaRUG - Unternehmensstabilisierungs- und -restrukturierungsgesetz. Komentář.* Mnichov: C. H. Beck oHG, 2021.
- [8] BRAUN, Eberhard a kol. *StaRUG: Unternehmensstabilisierungs- und -restrukturierungsgesetz. Komentář.* Mnichov: Verlag C. H. Beck oHG, 2021.
- [9] WOLGAST, Matthias, GRAUER, Philipp a kol. *StaRUG.online* [online] 3. vydání, Berlin: Wolgast/Grauer-Bearbeiter, 2022.

8.3.Odborné články

- [1] HAVEL, Bohumil, BÍLÝ, Václav. *Konsensuální (neformální) restrukturalizace.* Praha. Bulletin advokacie, 2020. č. 10.
- [2] KALIŠ, Petr. *Moratorium v právní praxi.* Praha. Bulletin advokacie, 2017. [online]. [cit. 2024-06-30]. Dostupné z: <http://www.bulletin-advokacie.cz/moratorium-v-pravni-praxi?browser=full>.
- [3] ŽIŽLAVSKÝ, Michal. *Reorganizace je výhodnější pro všechny, ale v praxi převažují konkurzy.* In: Zizlavsky.cz [online]. 09.03.2021 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://www.zizlavsky.cz/reorganizace-je-vyhodnejsi-pro-vsechny-ale-v-praxi-prevazuji-konkurzy/>
- [4] SCHNEIDEROVÁ, Kristýna a Kateřina KONÍČKOVÁ. *Co je to SHA smlouva a proč je dobré ji mít?* Právní prostor.cz [online]. [cit. 2024-06-04]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/obchodni-pravo/co-je-sha-smlouva-proc-je-dobre-ji-mit>

- [5] Ministerstvo spravedlnosti ČR. *Podnikatelé v potížích mohou odvrátit úpadek díky návrhu zákona zavádějící tzv. preventivní restrukturalizaci*, tisková zpráva [online]. 18.01.2023 [cit. 2023-03-31]. Dostupné z: <https://justice.cz/?version=1.0&clanek=podnikatele-v-potizich-mohou-odvratit-upadek-diky-navrhu-zakona-zavadejici-tzv-preventivni-restrukturaliza-1>.
- [6] HEINZEL, Martin, Ondřej RŮŽIČKA a Vojtěch MIKŠÍK. *Zákon o preventivní restrukturalizaci: Nový rámec pro podniky ve finančních obtížích*. [online]. epravo.cz, 2023 [cit. 8. června 2024]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/zakon-o-preventivni-restrukturalizaci-novy-ramec-pro-podniky-ve-financnich-obtizich-117330.html>
- [7] CHYTIL, Petr. NOVÁK, Tomáš. *Cesta k účinnosti restrukturalizačního plánu – jak probíhá jeho přijímání a potvrzení?*. Advokátní deník [online databáze], 2024, [cit. 10. června 2024]. Dostupné z: databáze advokatnidenik.cz
- [8] SPRINZ, Petr. Průvodce preventivní restrukturalizací (díl 2) – všeobecné a individuální moratorium. *Konkursní noviny*, 2023. roč. XXVI, č. 12, s. 25-28.
- [9] Sigmund, Adam. Restrukturalizační správce a jeho funkční role v preventivní restrukturalizaci. *Bulletin advokacie*, roč. 1-2/2024. s. 33-36.
- [10] Sprinz, Petr. Kiac, Martin. Průvodce preventivní restrukturalizací (díl 5) – skončení preventivní restrukturalizace. *Konkursní noviny*, 2023. roč. XXVII, č. 3, s. 20.
- [11] KALIŠ, Petr a Jiří PROUZA. *Reorganizace dlužníka a zachování provozu jeho podniku*. Advokátní deník [online]. [cit. 5.6.2024]. Dostupné z: databáze advokatnidenik.cz
- [12] SIGMUND, Adam. *Specifika oceňování podniku v insolvenční*. Advokátní deník [online]. [cit. 30.6.2024]. Dostupné z: databáze advokatnidenik.cz

8.4. Judikatura

- [1] Usnesení MS v Praze ze dne 8.3.2024, č.j. MSPH 79 INS 2463/2024-A-12. [online]. Dostupné z: https://isir.justice.cz/isir/ueu/evidence_upadcu_detail.do?id=0F46945129AFFACFE06333F21FAC0B2A
- [2] Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 5. 3. 2024, č.j. KSBR 45 INS 14923/2023-B-18 [online]. Dostupné z: https://isir.justice.cz/isir/ueu/evidence_upadcu_detail.do?id=05EC346222325AD9E06333F21FACA22E

- [3] Usnesení KS v Ostravě ze dne 21.12.2023, č.j. 12 C 1/2023-13, [online]. Dostupné z: <https://infodeskajustice.cz/subjekt.aspx?subjkod=208000>
- [4] Usnesení KS V Ostravě ze dne 21.3.2024, č.j. 12 C 1/2023-101, [online]. Dostupné z: <https://infodeskajustice.cz/subjekt.aspx?subjkod=208000>
- [5] Návrh na potvrzení restrukturalizačního soudu ze dne 24.4.2024, č.j. 12 C 1/2023-871, [online]. Dostupné z: <https://infodeskajustice.cz/subjekt.aspx?subjkod=208000>
- [6] Usnesení KS V Ostravě ze dne 13.6.2024, č.j. 12 C 1/2023-192, [online]. Dostupné z: <https://infodeskajustice.cz/subjekt.aspx?subjkod=208000>
- [7] Usnesení VS v Olomouci ze dne 22.4.2024, č.j. 11 Co 1/2024-635, [online]. Dostupné z: <https://infodeskajustice.cz/subjekt.aspx?subjkod=208000>
- [8] Usnesení KS v Ostravě ze dne 21.6.2024, č.j. KSOS 37 INS 10270/2024-A-25, [online]. Dostupné z: https://isir.justice.cz/isir/ueu/evidence_upadcu_detail.do?id=16A8C93F1AFDFDB7E06333F21FAC5297

8.5. Právní předpisy

- [1] Zákon č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů.
- [2] Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- [3] Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1023 ze dne 20.6.2019 o rámcích preventivní restrukturalizace, o oddlužení a zákazech činnosti a opatřeních ke zvýšení účinnosti postupů restrukturalizace, insolvenční a oddlužení a o změně směrnice (EU) 2017/1132 (směrnice o restrukturalizaci a insolvenční). Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019L1023>.
- [4] Nařízení EP a Rady (EU) 2015/848 ze dne 20. května 2015 o insolvenčním řízení, v platném znění
- [5] Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.
- [6] Zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, ve znění pozdějších předpisů
- [7] Zákon č. 563/1991 Sb., zákon o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.
- [8] Zákon č. 284/2023 Sb., zákon o preventivní restrukturalizaci, v platném znění.
- [9] Gesetz über den Stabilisierungs- und Restrukturierungsrahmen für Unternehmen.
- [10] Aktiengesetz
- [11] Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung

[12] Insolvenzordnung

8.6. Důvodové zprávy

- [1] Důvodová zpráva k zákonu č. 284/2023 Sb., obecná část. Sněmovní tisk č. 371/0.
Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=9&CT=371&CT1=0>.

8.7. Ostatní

- [1] InsolCentrum s.r.o. *PRŮVODCE SVĚTEM reorganizací* [online]. [cit. 2024-06-03].
Dostupné z: <https://www.insolcentrum.cz/reorganizace/>
- [2] InsolCentrum s.r.o. *PROFIL TYPICKÉ firmy v konkurzu*. Insolcentrum.cz [online].
[cit. 2024-06-03]. Dostupné z: <https://www.insolcentrum.cz/profil-typicke-firmy-v-konkursu-2019/>
- [3] BLAŽEK, Adam. *Reorganizace a restrukturalizace*. Praha, 2022. Rigorózní práce. Univerzita Karlova.
- [4] HEJNÁ, Veronika. Insolvenční správce Louda: Preventivních restrukturalizací bude ve světle koronavirové krize třeba. Česká justice [online databáze], 2020, [cit. 10.06.2024].
Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/2020/05/insolvencni-spravce-louda-preventivnich-restrukturalizaci-bude-ve-svetle-koronavirove-krize-treba/>.

Shrnutí

Diplomová práce se zabývá institutem preventivní restrukturalizace. Nejprve se práce zaměřuje na teoretické vymezení restrukturalizace, kdy dochází k jejímu objasnění a zasazení do obdobných způsobů řešení finančních potíží a dále nastínění dosavadních možností jejího použití před formální regulací. Následuje přiblížení evropské směrnice o preventivní restrukturalizaci, na jejímž základě došlo k implementaci institutu do národních právních úprav členských států, a rámců restrukturalizace regulovaných směrnicí. Stěžejní část práce je zaměřena na národní zákon o preventivní restrukturalizaci a analýzu klíčových nástrojů preventivní restrukturalizace v něm zakotvených. Dále jsou nastíněny některé možné dopady preventivní restrukturalizace na insolvenční řízení, jakož také hlavní rozdíly mezi oběma řízeními. Závěrem dochází ke komparaci právní úpravy klíčových nástrojů preventivní restrukturalizace s německou právní úpravou.

Abstract

The thesis deals with the institute of preventive restructuring. First, the thesis focuses on the theoretical definition of restructuring, where it is clarified and placed in the context of similar ways of solving financial difficulties and then outlines the existing possibilities of its use before formal regulation. This is followed by an overview of the European Directive on preventive restructuring, which led to the implementation of the institute in the national legislation of the Member States, and the restructuring frameworks regulated by the Directive. The main part of the thesis focuses on the national Preventive Restructuring Act and the analysis of the key instruments of preventive restructuring embedded in it. The thesis also outlines some possible implications of preventive restructuring for insolvency proceedings, as well as the main differences between the two procedures. Finally, a comparison of the legal regulation of the key tools of preventive restructuring with the German legislation is made.

Klíčová slova

Restrukturalizace, preventivní restrukturalizace, sanace podniku, insolvenční řízení, směrnice o restrukturalizaci a insolvenci, zákon o preventivní restrukturalizaci

Key words

Restructuring, preventive restructuring, corporate recovery, insolvency proceedings, Directive on preventive restructuring frameworks and insolvency, Preventive Restructuring Act